

THIẾU NHI

Hội đồng Văn Minh

HONG SA CHU MINH DUC

HỘP THƯ

Chị ĐỖ PHƯƠNG KHANH trả lời

TIN VUI TRONG GIA ĐÌNH THIẾU NHI

1) Trong suốt mấy tuần lễ vừa qua, tòa soạn nhận được rất nhiều thư từ của các em gửi về hỏi thăm ảnh hưởng của qui chế Báo Chí mới đối với tờ Thiếu Nhi. Hôm nay, tòa soạn hân hoan loan báo cùng các em : do văn thư số 1171 ngày 8 tháng 9 năm 1972. Nha Báo Chí Bộ Thông Tin đã chính thức báo cho tòa soạn hay là Tuần báo Thiếu Nhi đã được miễn hẳn tiền ký quỹ sau khi đã duyệt xét nội dung và chủ trương của tờ báo.

Sau một năm hoạt động tích cực luôn luôn trung thành với chủ trương và đường lối đã được công bố trong lá thư Chủ Nhiệm ở số ra mắt ngày 15-8-1971 tuần báo TN đã được sự hưởng ứng, khích lệ nồng nhiệt của toàn thể độc giả toàn quốc từ các vị lãnh đạo tinh thần các tôn giáo, đến quý vị hiệu trưởng, quý vị giáo chức, các anh chị em văn nghệ sĩ, các thân hữu, cùng độc giả bốn phương. Đến nay, một lần nữa, Tuần báo TN lại được các giới chức trong chính quyền xác nhận giá trị nội dung giáo dục lành mạnh của tờ TN và đã chấp thuận cho TN được miễn tiền ký quỹ chiểu khoản 6, điều 4 của sắc luật 007/TT/SLU ngày 4-8-72, là điều khoản áp dụng cho những tờ báo thuần túy khảo cứu hay giáo dục.

Trước thành quả khích lệ này, TN càng thêm tin tưởng vào con đường mình đang theo đuổi ; và nguyện sẽ luôn luôn cố gắng để đáp ứng lòng tin cậy của toàn thể độc giả trên toàn quốc.

2) Tin vui thứ hai trong gia đình Thiếu Nhi mà tòa soạn hân hoan loan báo cùng các em là họa sĩ Vi Vi thân mến của tờ báo chúng ta đã vừa đoạt được thắng lợi về vang trong kỳ thi vẽ mẫu tem thư ngày 4-9-1972 do Nha Tổng Giám Đốc Bưu điện tổ chức. Trong cuộc thi này, họa sĩ Vi Vi đã đoạt 5 giải nhất, 3 giải nhì, và một giải ba trong cuộc thi gồm các đề tài như sau :

1) Kỷ niệm 50 năm Interpol (tổ chức Cảnh sát Quốc Tế). Họa sĩ Vi Vi đoạt 2 giải : giải nhất và giải nhì.

2) Ngày Viễn Thông Thế giới : giải nhất và giải ba.

3) Thư Viện Quốc gia : giải nhất.

4) Con trâu : giải nhất

5) Du lịch : giải nhất

6) Cô lái đò : giải nhì

7) Người cấy có ruộng và 5 năm phát triển kinh tế nông thôn : giải nhì.

Tòa soạn xin hân hoan chia mừng cùng họa sĩ Vi Vi và cầu chúc họa sĩ sẽ còn tiến xa hơn nữa trên đường sự nghiệp, và nhất là sẽ còn cung hiến cho độc giả TN nhiều mẫu bia độc đáo và đặc sắc hơn nữa.

Em Lâm Vũ, Đà Nẵng : Hết giận chưa cậu bé. NSH phạt em hit đất là đúng lắm, chị hoan hô chú ta đấy. Chú NT hay chị chọn bài thì cũng thế thôi, báo chí có thế, các em thì đồng, xin thông cảm em nhé.

Em Trần Văn To, Phú Vĩnh : Em mượn Cà Lơ số 46 để coi thể lệ gia nhập GDTN em nhé.

Em Thanh Dương, Nha Trang : Tòa soạn đã gửi cuốn bản thảo về em rồi. Chú NT rất tiếc không giúp em trong việc xuất bản cuốn đó được, em vui lòng nhé.

Em A-vũ Bán, Chợ Lớn : Viết chữ thường là được rồi em ạ.

Em Cà Lơ, Phú Vĩnh : Em ơi ! mắt một người anh là quá lớn, nhưng có gia đình mất hết cả như các báo đã đăng đó em. Chị xin chia buồn cùng em, mong gia đình em sớm tìm được nguồn an ủi và cầu nguyện cho người đã khuất sớm siêu thoát. Chị rất cảm ơn sự sốt sắng của em đã dán bích chương cổ động cho Thiếu Nhi em nhé.

Em Trần Hoàng Lộc, Saigon : Sách báo về khoa học huyền bí cho biết rằng người thời miên dùng ý chí, biểu lộ bằng cặp mắt, để sai khiến người khác. Chị chưa chứng kiến bao giờ. Nhưng chị thấy rằng người có sức mạnh tinh thần, khi nói chuyện dễ hấp dẫn đám đông, như nhà độc tài Hitler mỗi lần diễn thuyết là cả đám đông như bị thôi miên vậy. Xem phim Dracula hẳn em cũng thấy xảo thuật phim ảnh (nơi Thiếu Nhi số 1 có trình bày rõ) có thể đưa khán giả vào sự rung rợn như có ma thật, vậy đừng sợ ma nhé.

Em Nguyễn Viết Thống, Huế : Hôm 3-9-72 chị nhận được 1.100đ của bạn em đem tới và chị đã gửi bảo đảm bảo rồi.

Em Nguyễn Hà Nguyễn, Đà Nẵng : Chị cũng tiếc quá vì đã không được gặp em. Chị cũng muốn biết tin về Ngũ Hành Sơn, bãi Tiên Sa, Sơn Chà v.v... và chị cũng buồn như em vậy mà. Thôi, mong qua năm em lại đi cắm trại, chị em mình sẽ gặp nhau vậy em nhé.

Em Nguyễn Hồng Giang, Ban Mê Thuột : Tòa soạn đã gửi bảo đảm về em rồi. Cho chị biết tin nhé. Bỏ dấu nặng và dấu chấm trên chữ «i» bằng khoanh tròn lớn quá như vậy khó đọc đó em.

Em Trương Vĩnh Tân, Đà Nẵng : Chị rất mừng thấy em thiết tha với Thiếu Nhi như vậy. Ý kiến em muốn thêm các mục thiên văn v.v... rất hay nhưng em thông cảm với những bản khoản, đản đò của tòa soạn, khi loay trở trong khu đất chật hẹp là 36 trang mà mục gì cũng đều thấy cần, muốn thêm, cứ tình đi tính lại mãi, điền cái đầu. Thôi thì hãy tạm dùng thực đơn này, mai một nói rộng chỗ, thêm trang ta sẽ thêm mục mới em nhé.

Em Phiêu Ly, Saigon : Đọc thư em, chị cũng «chơi với» không thua em đâu. Nhưng khổ nỗi nét chữ của em nó xinh xắn ghê, mà cái gì xinh xắn thì phải là của con gái chứ (các em trai sắp gửi thư về phải đối kịch liệt đây này). Rồi lại cái địa chỉ liên lạc với em là LTU. Thế thì có họa Trần Đoàn lão tổ tái sinh cũng phải tìm. Mà điều làm vui, phải không ? Tại có làm em mới có cái thư thanh minh thanh nga rất ư là tếu, đọc chị cười quá xá. Thôi, xí xóa nhé, cậu bé, cậu cũng có lần nghi chị là đờn ông cơ mà. Huề nghe.

Em Liên Sơn, Thành Ông Năm : Báo bạn em gửi hình về nhé. Mượn địa chỉ trường được lắm em ạ. TN không có mục tìm bạn bốn phương. Đối với các tôn giáo khác, luôn luôn ta phải kính trọng. Vì mục đích tối hậu của mọi tôn giáo đều là làm cho tinh thần con người vươn lên, để hòa đồng vào với một khối tối cao duy nhất là Thượng Đế, là Trời, là cõi Nát bàn, Thiên đường, Phật tính v.v... Tóm lại, chân lý là tinh thiện, không có sự xấu nữa là một đỉnh cao, không phân biệt, chia rẽ. Vậy đạo là đường, tất cả đường đều dẫn tới chân lý là một trung tâm điểm, sao lại ghét nhau. Riêng sự ghen ghét, bản thân nó đã mâu thuẫn với «đạo» rồi em ạ.

TUẦN BÁO GIẢI TRÍ VÀ GIÁO DỤC

thiếu nhi

Chủ Nhiệm : NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG
Chủ biên : NHẬT TIẾN

Tòa soạn : 159 Thiệu Trị (Phú Nhuận)
Sài Gòn — Đ.T 42.152
Cơ Sở phát hành : 82 Lê Lợi Sài Gòn
Đ.T 20.348

Năm thứ hai— Số 56 — ngày 17-9-1972
Giá: 50 đ

MỤC LỤC

● **Thư Chủ Nhiệm** : của Nguyễn Hùng Trương 1 ● **Thắc Mắc của Em** : Bách Khoa phụ trách 2 ● **Truyện ngắn** : Trong đêm rằm tháng tám của Bội Khanh 3 — Chiếc đèn ông sao của Trần Thị Hậu 28 ● **Sáng tác** : Trăng thu của nhà nghèo của Thơ Thơ 22 — Một ngày của mùa thu của Đặng Hoàng Lan 23 — Mùa thu của Ly Ca 26 — Buổi chiều vu vơ của Đỗ Tú Huyền 26 ● **Cuộc thi sáng tác** : Học trò trường làng của Anh Thơ 15 ● **Trang thơ đặc biệt** : Tiếng thu 6 ● **Nhạc Trung Thu** của Tuấn-Long 4 — Phạm đức Huyền 15 ● **Thủ công** : Leng keng xe thò đánh trống của Đặng Hoàng 5 — Lồng đèn bằng ống lon 10 — Lồng đèn xếp đơn sơ của Phan Khương Thái — Xe lồng đèn của Đặng Tấn Tài 10 ● **Sưu tầm** : Máy ảnh tí hon trong ngành gián điệp 13 — Tết của T.N Nhật của Đặng Linh 20 — Xảo thuật dân giải bằng hình 27 ● **Giải trí** : Ô chữ đèn kéo quân của Dương Mỹ Thuật 8 — Đồ vui hàng tuần 8 ● **Ảo thuật** : Lưỡi dao vô hình 9 ● **Bướm muôn màu** : 12 ● **Triển lãm nụ cười** 19 ● **Vườn Hồng** : Suối mát của Đỗ Phương Khanh 16 — Chị ơi của Mai Loan 17 — Mẫu thêu của Uyên My 17 — Tay ngọc bên bếp hồng của Thơ Thơ 18 — Bông hồng cho gia đình của H.D.T 18 ● **Tranh phim** : Tí Xíu Đại Thần Lực 24 ● **Truyện dài** : Thuở mơ làm văn sĩ của Nhật Tiến 32

TRANH BÌA CỦA VI VI
HOA ĐĂNG

Thư Chủ nhiệm GỬI CÁC EM THIẾU NHI

Các em thân mến,

Hôm nay, chúng tôi xin lược dịch một đoạn văn của Victor-Hugo, gồm những lời khuyên rất thiết thực cho các em. Victor Hugo là nhà văn nổi tiếng của Pháp ở thế kỷ XIX, và tác phẩm được nhiều người biết đến của văn hào Victor Hugo là Những kẻ khốn cùng.

Dưới đây là những lời khuyên các em của nhà văn nói trên :

« Các em còn nhỏ, các em vui tươi, các em chơi đùa. Đây là tuổi sung sướng. Tôi không nói các em được luôn luôn sung sướng vì một ngày kia, các em sẽ thấy muốn được hạnh phúc hoàn toàn, việc ấy không dễ dàng gì. Nhưng các em đâu có chịu lúc nào cũng sống khổ sở. Muốn được vậy, các em chỉ cần thực hành hai điều rất giản dị : yêu thương và làm việc.

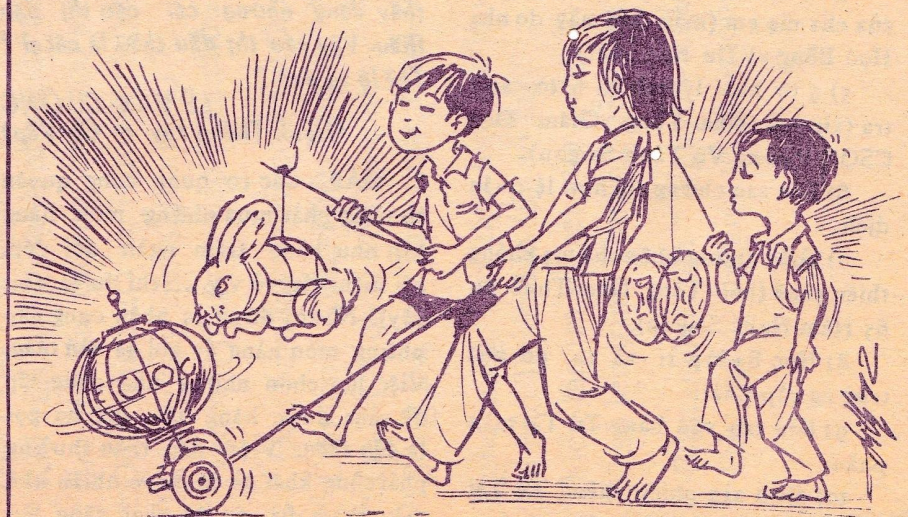
Các em hãy yêu thương những người yêu thương các em. Bây giờ, các em thương yêu cha mẹ, tình thương này dẫn dắt đến tình yêu tổ quốc, người mẹ tất cả chúng ta.

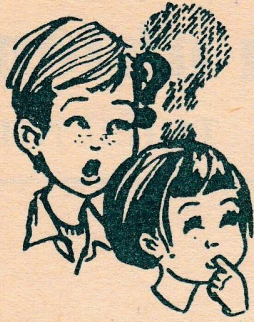
Rồi đến làm việc. Trong hiện tại, các em làm việc để mở mang trí tuệ, để trở nên con người xứng đáng. Trong khi các em làm việc đang hoang và khi các em nhận thấy hài lòng vì công việc các em làm, chắc các em được vui tươi hơn, thường là như vậy. Các em làm việc rồi các em sẽ thấy tâm thần được thoải mái.

Và một khi tâm thần được mãn nguyện, các em sẽ không thể hoàn toàn khổ sở.»

Mong rằng những lời khuyên trên đây sẽ giúp ích một phần nào cho các em, những người bạn trẻ mà chúng tôi hằng quý mến.

Thân mến chào các em
NGUYỄN HÙNG TRƯƠNG

thắc mắc của em

BÁCH KHOA PHỤ TRÁCH

HỎI : Nếu muốn du học phải cần điều kiện nào ? Nộp đơn tại đâu ? Và hồ sơ ra sao ? Hiện nay có các chương trình học bổng nào cấp thường niên cho du học sinh V.N.

NGUYỄN VĂN HÀO
(Saigon)

ĐÁP : Phần đông Sinh viên VN du học là do nhà tự túc. Muốn tự túc du học em phải tới Nha Học Bổng và Du học số 64 Lê thánh Tôn Saigon xin một đơn in sẵn về điền chi tiết và đem thị thực chữ ký của em và cha mẹ ở quận Hành Chánh. Nộp đơn này ở Nha Học Bổng và Du học kèm theo hồ sơ gồm có :

- 1) Bản sao giấy khai sanh.
- 2) Chứng chỉ ghi danh học của một trường ở ngoại quốc chấp nhận cho em theo học.
- 3) Chứng chỉ khả năng sinh ngữ Anh hay Pháp do Hội Việt Mỹ hay T.T Văn Hóa Pháp cấp. (Sau khi qua một kỳ thi khảo sát).
- 4) Giấy khai tình trạng con cái của cha mẹ em (mẫu đơn này do nha Học Bổng và Du Học phát).
- 5) 5 tờ khai lý lịch và 6 tờ sơ tra (xin tại Nha Tổng Giám Đốc CSQG đường Võ Tánh Saigon).
- 6) Bản sao chứng chỉ hợp lệ quân dịch.
- 7) Giấy chứng nhận cha mẹ không thiếu thuế (hỏi Tổng Nha Thuế vụ 85 Hàm Nghi Saigon).
- 8) Học Bạ lớp 11 và 12 do nhà trường cấp phát.
- 9) Bản sao văn bằng Tú Tài toàn phần.
- 10) Đơn xin phiếu điềm Tú Tài I và II (hỏi tại Bộ Giáo Dục đường

thiếu nhi / 2

Gia Long).

Nộp xong hồ sơ trên đây em sẽ chờ quyết định của Hội Đồng Du Học. Nếu được chấp thuận cho đi, em còn phải bổ túc thêm:

- 1) Trích lục Tư pháp Lý lịch tại tòa án đường Công Lý Saigon.
- 2) 2 tờ cam đoan không đòi môn học (có phát tại Nha Du Học).
- 3) 2 tờ cam kết của cha mẹ gọi em hồi hương nếu có lệnh của chính phủ (có phát tại Nha Du Học).
- 4) Một tờ cam đoan chịu mọi kinh phí (phải có sự bảo đảm của cha mẹ, và cha mẹ phải được một Ngân Hàng cấp chứng chỉ chứng nhận có khả năng bảo đảm).
- 5) Bốn tờ cam đoan em không được ^{lưu} lưu ngoại hay xin việc làm ở ngoại quốc.
- 6) Ảnh căn cước 4x6 cm. Riêng về vấn đề Học Bổng, em hãy liên lạc với Nha Học Bổng và Du Học để biết rõ chi tiết hơn.

HỎI : Em đọc báo vẫn thường thấy đăng những cái cáo thị đấu thầu. Vậy cáo thị đấu thầu là cái gì ? Thế là ra sao ?

LÊ VĂN CƯỜNG
(Hạnh Thông Tây — Gò Vấp)

ĐÁP : Các cơ quan công quyền thường phải mua những món hàng lớn như hàng trăm ngàn đôi dép, cái mền, tập vở v.v... (thí dụ là như vậy). Người đứng ra nhận cung cấp những món hàng ấy gọi là **nhà thầu**. Việc lựa chọn những nhà cung cấp để mua được hàng tốt, giá hạ gọi là **đấu thầu**. Việc đấu thầu thường phải công khai để có được nhiều nhà thầu tham dự, do đó phải đăng lên

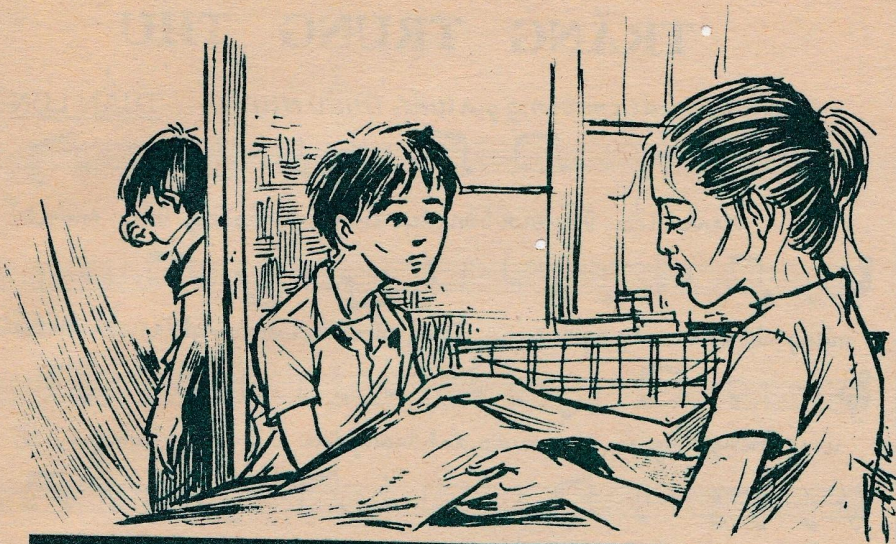
nhiều báo những tờ **cáo thị đấu thầu**. Khi có cáo thị đấu thầu, nhà thầu phải liên lạc với cơ quan cần cung cấp vật dụng để coi **điều kiện sách**. Trong điều kiện sách ghi rõ loại hàng, phẩm chất và số lượng phải cung cấp. Sau đó nhà thầu sẽ **khai giá** cho mướn hàng của mình và đệ trình mẫu hàng. Bản khai giá phải cho vào một phong bì dán kín. Tới đúng ngày **mở thầu**, các nhà thầu sẽ hội họp lại cùng với đại diện của cơ quan đấu thầu để khai các phong bì có bản khai giá. Nhà thầu nào cho giá hạ nhất sẽ được **trúng thầu**. Khi trúng thầu thường phải đóng tiền **ký quỹ** để phòng hồ trường hợp nhà thầu phải **bồi thường** cho cơ quan đấu thầu nếu việc cung cấp vật dụng bị trễ, hay phẩm chất không theo đúng điều kiện sách.

Nếu trên cáo thị lại ghi là **Cáo thị gọi thầu** (thay vì đấu thầu) thì cơ quan gọi thầu có quyền lựa chọn nhà thầu, và có thể mua theo giá hàng cao hơn mặc dầu có nhà thầu bỏ giá hạ hơn. (Một hội đồng của cơ quan này sẽ họp riêng để xét phẩm chất của món hàng). Còn trường hợp đấu thầu thì bắt buộc phải lựa chọn giá hạ nhất và nhà thầu phải bảo đảm phẩm chất món hàng của mình.

HỎI : Em thấy trên thị trường xuất hiện một loại da đóng giầy bóng láng, khô cần đánh xi-ra, chỉ cần chùi ướt là như mới rồi. Đó là da thật hay da giả ?

VÕ HUY
(Xóm Mới)

ĐÁP : Đó là da thật nhưng có sơn một lớp láng bóng ở trên mặt. Lớp sơn này gồm có dầu lin, dầu thông và muội than. Trước tiên đem dầu lin ^{trộn} với siccatif (Xích-ca-típ) là chất các nhà in vữa trộn với mực ^{chờ khô} khô. Khi dầu trở nên gần đặc thì trộn với muội than và dầu thông. Sau đó đem sơn lên mặt da. Cứ hết một lớp sơn lại dùng đá bọt chà cho láng rồi đem phơi một ngày trong phòng hấp có nhiệt độ tăng dần dần nhưng không quá 72 độ. Da đem phơi phải căng thẳng, lớp nọ cách lớp kia chừng 7 phân. Đến lớp sơn thứ ba thì khỏi chà láng nữa, nhưng khi lấy ở phòng phơi ra còn phải đem phơi nắng thêm một ngày.

TRONG ĐÊM RẮM tháng tám

BỘI KHANH

Vừa lách mình qua cánh liếp, Tư đã vội lảng hộp đồ nghề đánh giày xuống đất rồi chạy lại phía giường mẹ. Căn buồng tối om làm Tư hoa mắt trong một giây. Nhưng qua một phút choáng váng, Tư đã nhìn thấy rõ mẹ đang nằm thiêm thiếp dưới lớp chăn mỏng. Mái tóc mẹ lòa xòa rủ xuống vầng trán nhăn, mắt và má sẫm hõm, tuy đứng cách xa Tư cũng đã nghe thấy tiếng mẹ thở khò khè. Bầu không khí trong buồng thật buồn nản, mùi ẩm mốc xông lên từ lớp đồ đạc lủng củng chất đầy gầm giường, mùi dầu nóng tỏa ra nồng mũi, xen vào đấy, tiếng muỗi bắt đầu vo ve quanh tai. Tư tiến lại gần giơ tay sờ lên trán mẹ. Vẫn cơn sốt hăm hập buổi sáng. Vẫn tiếng rên rĩ yếu đuối mệt nhọc. Nó nhắc chiếc ống thuốc để trên đầu-giường lên soi, nó yên lòng bởi mẹ đã uống theo như lời nó dặn. Tư móc túi lấy thêm ra một gói thuốc mới, nó đã mua bằng đồng bạc cuối cùng kèm theo một gói bánh mì khô cứng. Đó là bữa ăn chiều của hai anh em trong ngày hôm nay. Nghĩ tới ăn Tư mới chợt nhận ra rằng từ lúc về nó chưa trông thấy thằng Thanh, Tư nhìn ra chung quanh và nó bắt gặp cu Thanh đang kê cái

cảm lên thành giường ngủ phur một con chó nhỏ. Tư lảng lảng lại bàn đánh diêm châm lên ngọn đèn dầu. Ánh sáng vụt tỏa lên một màu vàng úa. Xong đầu đó, nó lần thần xuống bếp hâm lại nồi cháo cho mẹ. Lúc nhóm xong bếp lửa thì thằng Thanh cũng đã vừa tỉnh dậy. Nó mò xuống bếp ngồi phệt ngay xuống cạnh anh và bắt đầu ti ti đòi:

— Anh Tư! Đèn của em đâu. Đèn anh hứa mua từ hôm nọ sao không mua.

Rồi nó phụng phịu:

— Tụi nó chơi rước đèn ngoài phố vui quá nè anh.

Tư bỗng cảm thấy bực tức, nó gạt em nó qua một bên rồi cầu nhàu:

— Đèn với dóm cái gì. Mẹ ốm mày vui lắm sao mà đòi chơi đèn.

Thằng bé không chịu, ngồi lẩn ra, hai chân dẩy lên dành dạch:

— Ai bảo anh hứa. Ai bảo anh nói là cho em đèn. Hôm nay mười bốn ta rồi.

— Nhưng mẹ ốm. Chờ mẹ khỏi rồi chơi đèn.

— Thế thì hết Trung Thu rồi còn gì mà chơi. Mặc kệ em không biết, anh trả em đèn đi nào... nào..

Vừa nói đến đấy thì thằng Thanh

tu lên khóc, tiếng khóc của nó làm Tư càng sốt tiết hơn. Nó túm ngay lấy ngực em giật lấy giật để:

— Mày có im đi cho mẹ ngủ không. Đờ bắt hiểu.

Thằng bé không chịu, gào to hơn. Tư hốt hoảng vội bế xốc nó ra ngoài cửa trước, du mạnh nó một cái.

— Ôn con. Mày mà còn gào nữa không cho mẹ ngủ thì chết đờn.

Nói rồi Tư chạy vụt vào đóng mạnh cửa lại, Thật sự Tư cũng thấy mình vô lý. Tư đã hứa mua đèn cho nó từ ngày hôm kia. Chiều hôm nay qua mấy dãy phố thấy đèn bày đồ rục cả các cửa tiệm, Tư đã nghĩ đến lời hứa của mình. Nhưng khôn nổi tiền đánh giày của nó hôm nay chỉ vừa đủ tiền mua thuốc cho mẹ. Bởi vậy nó nghĩ rằng sẽ nói ngọt để thằng Thanh «tha» cho nó về tội không mua đèn như đã hứa. Nhưng thằng bé lì lợm, ham chơi hơn là biết suy nghĩ. Thật cũng tội cho nó.

Vừa lúc ấy mẹ Tư đã cựa mình thức giấc. Tư vội vàng chạy lại. Bà cụ hỏi thăm nó về tiền bạc kiếm được. Tư phải nói dối là hôm nay gặp hên kiếm được khá nhiều. Một niềm vui thoáng hiện trên khuôn mặt xanh xao. Bà nói:

— Vậy con đi mua cho em nó thêm cái gì ăn với cơm. Mấy bữa nay ăn hoài bánh mì tội nghiệp nó.

Tư vội vã hứa

— Mẹ cứ nghĩ đi, con lo cho nó đầy đủ hết rồi.

Bà cụ mỉm cười hài lòng. Tư hỏi:

— Bây giờ mẹ ăn cháo nhé.

— Thôi để đến khuya. Bây giờ mới uống thuốc xong, ăn vào nó già thuốc.

Nói rồi bà cụ lại thiêm thiếp ngủ. Tư đáp lại mền cho mẹ rồi rón rén trở ra. Nghĩ đến thằng Thanh nó bắt đầu thấy hơi hận về sự gặt gồng vừa rồi. Tư vội cầm gói bánh mì đem ra cửa tìm nó. Thằng bé lúc này không còn ngồi ăn vạ ở cửa nữa, nó ra tuốt tận đầu ngõ, ngồi xồm trên một hàng hiên để xem bọn con nít trong xóm chơi rước đèn, qua ánh nến rung rinh cặp mắt nó sáng lên đầy vẻ thèm thưỡng. Trước cảnh đó, Tư bỗng thấy lòng xót xa và nó thương em vô cùng. Một ý nghĩ thoáng qua làm nó hết mệt nhọc. Nó vội chạy lại gần em và nói:

— Thanh ơi! Ăn bánh mì cho đỡ đói rồi chờ anh đi mua đèn về cho.

Mặt Thanh vụt tươi lên. Nó nhoeo ngay miệng cười:

— Thật nhé. Thật nhé anh Tư nhé.

Tư gật đầu quả quyết:

— Thật mà. Thế nào anh cũng đem đèn về cho.

— Đèn tàu bay đấy nhé. Anh Tư nhé.

— Ừ! Một cái đèn tàu bay thật đẹp

Thằng bé vui sướng đón lấy mẫu bánh mì ăn một cách ngon lành. Trong khi đó, Tư trở về buồng lờ ra bộ đồ nghề đánh giầy. Từ sáng nó đã mệt mỏi lắm rồi, nhưng chỉ có sự cố gắng ấy, mới có thể đem lại đồ; chút hy vọng là có tiền mua được đèn cho em. Sau khi cần dặn em dòm chừng mẹ ngủ. Tư xách thùng đồ nghề đi ra ngõ. Trời tối hẳn tự bao giờ. Phố xá đã lên đèn. Tư nghĩ đến con đường dài đằng đằng từ ngoại ô lên trung tâm thành phố để len lỏi vào những tiệm đông người, xin đánh một đôi giầy. Cơ thể của nó đã mỏi dừ. Đầu óc hơi choáng váng. Tư muốn ngả lưng xuống cái chõng tre ngủ một giấc để chiều theo cơn đòi hỏi đôi mắt đã bắt đầu trĩu xuống sau một ngày làm việc.

Nhưng lòng thương em của nó đã mạnh hơn, nó gắng gượng xốc cái thùng đang trở nên nặng chịch trên tay. Và thân hình còm cõi của nó lao vào trong đám tiếng động ồn ào của đủ các loại xe cộ, đủ các loại đèn màu rực rỡ, và những đốm nền lập lòe của từng đám trẻ con đang bắt đầu chơi rước đèn Trung Thu.

BÔI KHANH
(Regina Pacis)

thieu nhi / 4

TRĂNG TRUNG THU

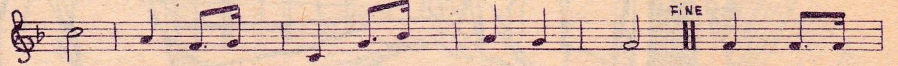
Riêng tặng các em trong gia đình THIỀU NHÌ TUẤN LONG

Xanh thắm bầu trời bưng đẹp tươi huy hoàng. Bầy em nhỏ

mừng một đêm trăng ngời sáng. Cũng năm bần tay chung hòa niềm vui hát

vang. Trùng bưng đón chào muôn ánh trăng diu dăng PK1 Trăng nay đã

vẽ từ miền quê đến phố phường Trăng gieo yên lành ngập tràn bao tình

thương Trăng vô tư của trẻ thơ khắp muôn phương Trăng về tô

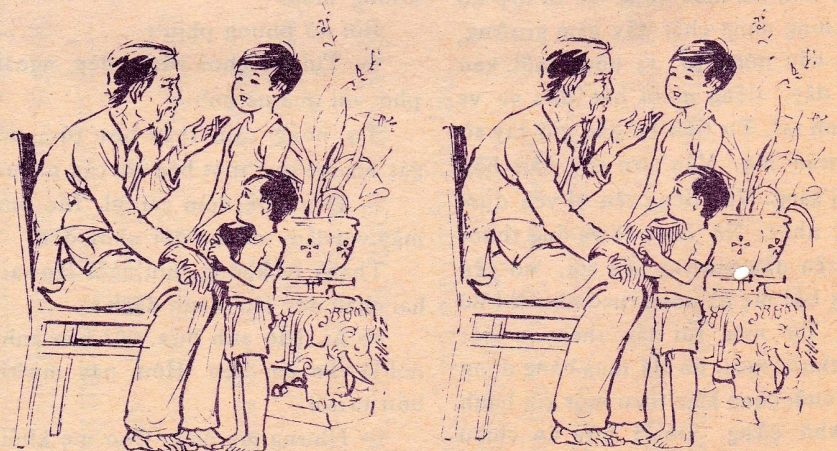

diêm để đời thêm sắc thêm hương

PK2 Trăng như e thẹn như bầy em hát ca trăng
Bên bao ánh đèn màu vàng, xanh đỏ thắm
Tiếng trống thúc rộn ràng khua giữa đêm tằm
Bóng đèn từ từ nháy nhịp theo dục: trăng rằm

PK3 Trăng vui hơn hỏ chôn vờn trên tóc em thơ
Trăng reo, trăng đùa cũng bầy em ngoài ngõ
Trăng quây quít, bin rìn bên bánh trung thu
Cổ bản muôn màu chơ đời trong tiếng khoan hò

ÔNG KỂ CHUYỆN HẰNG NGÀ.

TRANH ĐỒ 7 ĐIỂM KHÁC NHAU

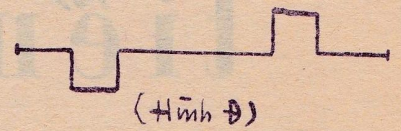
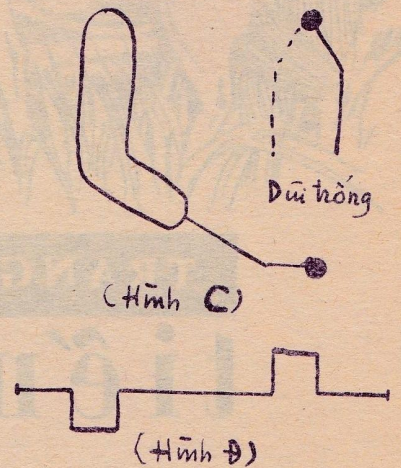
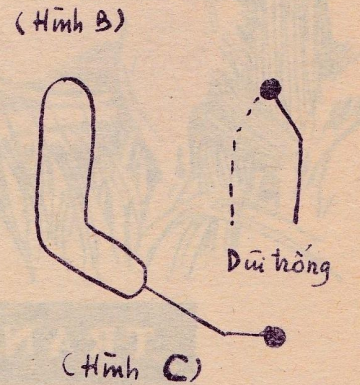
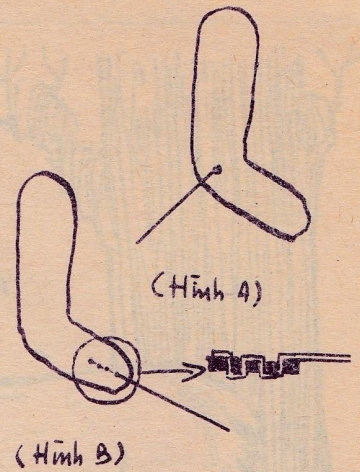
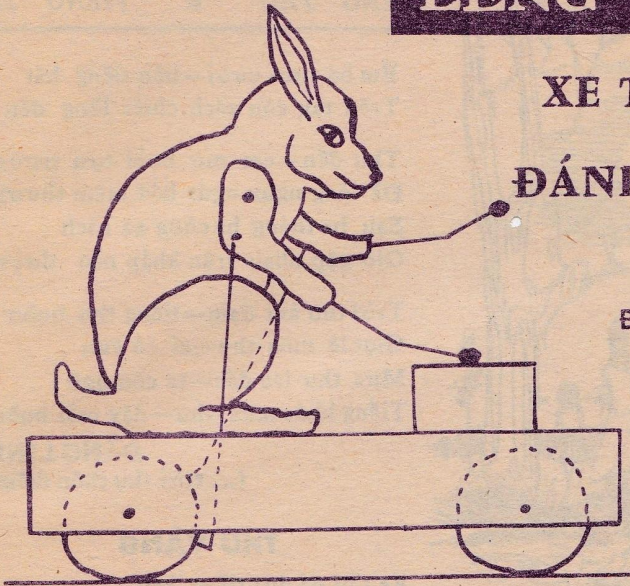
Ông thợ khắc bản kềm, sau khi thực hiện tấm ảnh sau... có làm 7 điểm khác với bức vẽ trước của anh Vi Vi. Các em tìm hộ nhé.

(xem trả lời trang 8)

LENG KENG

XE THỎ ĐÁNH TRỐNG

ĐẶNG HOÀNG

I - Vật liệu :

- Bìa cứng (carton)
- Vài miếng gỗ (dày hai hoặc ba phân (tùy ý) dài chừng năm phân, ngang hai phân)
- Dây thép cứng (chừng nửa thước)
- Ít chì vụn
- Một hộp bánh biscuit (bít-qui)
- Một lon sữa bò
- Bốn bánh xe (có thể lấy ở đồ chơi cũ cọn sót lại. Nếu được loại bánh xe hơi lớn thì tốt hơn).

II - Thực hiện :

- Cắt hình hai thân và hai tay thỏ (hai tay này không liền với thân sau khi đã phóng đại lên tờ giấy.
- Gắn hai thân thỏ bằng cách chèn hai mẫu gỗ vào giữa. (Bề ngang (bề dày) thân thỏ tùy ý bạn lựa chọn).

- Lấy giấy keo bao kín dọc theo thân hình thỏ.

- Đục ở ngay khuỷu tay thỏ (xem hình A) để lấy chỗ nối với trục bánh xe. Ở chỗ bàn tay thỏ, các bạn đục ba hoặc bốn lỗ để lấy chỗ luồn dùi trống (hình B).

- Nấu chì cho chảy ra thành từng viên tròn rồi nhúng cho gắn chặt vào dùi trống. (hình C).

- Lấy mẫu nước vẽ tô điểm cho thỏ đẹp đẽ. Chờ cho khô mới gắn tay vào thân.

- Đục ở hộp bánh biscuit hai hình chữ nhật nhỏ, bề ngang nửa phân, chừng 10 phân. (coi hình D)

- Lật úp hộp bánh để đóng đinh (từ đáy lên) mẫu gỗ dành để gắn chặt thỏ vào hộp.

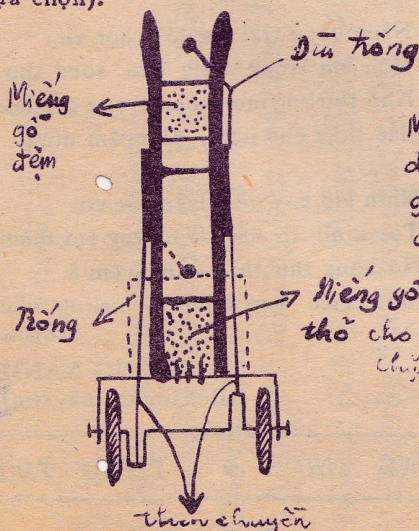
- Cắt bỏ đi 1/3 lon sữa bò xong gắn lên hộp bánh.

- Đục 4 lỗ để gắn trục bánh xe.
- Riêng trục bánh xe sau, uốn theo hình D thành tay quay.

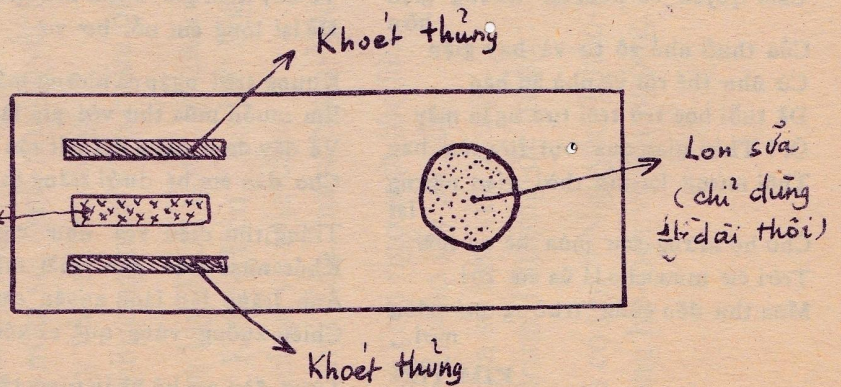
- Nối thanh chuyền từ khuỷu tay thỏ xuống những tay quay ở trục bánh xe sau qua hai khe hở hình chữ nhật nhỏ.

Tới đây các bạn đã sẵn sàng cho thỏ đánh trống khi đẩy hay kéo hộp bánh.

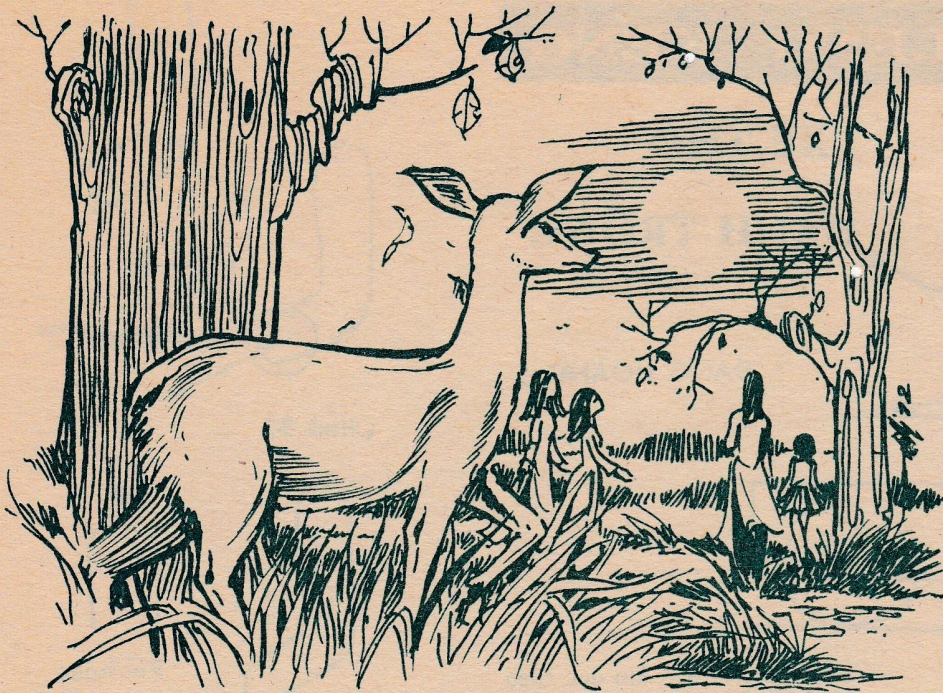
Nào ! Các bạn thử thí nghiệm sao.

Mẫu gỗ dùng để gắn hình con thỏ

(Hình D)

TRANG ĐẶC BIỆT
tiếng thu

MÙA THU ĐẾN

Những chiếc lá đang rơi hoài rơi mãi
 Phủ xác lá làm vàng ngập lối đi.
 Ai có nghe mùa thu đến nói gì?
 Khi ngoài trời bắt đầu mưa ngâu đến
 Em làm thơ và bắt đầu cảm mến
 Hàng thông già lất phất trước mưa
 Những cánh hoa ướt át đã phai màu
 Ngoài sân có biết bao là bong bóng
 Lớn lên rồi vỡ ra chưa kịp sống
 Ngắm mưa rồi em cảm thấy cô đơn
 Cầm quyền sỏ xem lại những giận
 Cửa thuở nhỏ vô tư và hay giận
 Cứ như thể rời về nhà ăn hận
 Đề tuổi học trò trôi tựa ngàn mây
 Ôi! Thời gian qua vụt tựa tên bay
 Thôi mừng lại xin thời gian ngừng
 lại
 Cho họ mừng sau mùa hè xa mãi
 Trời cứ mưa cho lá úa cứ rơi
 Mùa thu đến cổng trường mở đón
 mời...

KIM YẾN
(PR-72)

THU CA

Có lẽ ngoài kia thu đã sang!
 Cảnh cây bao lá úa phai vàng
 Từng chiếc lá rơi nghe xào xạc
 Những lá thu rơi ngập nẻo đường
 Mây lững lờ trôi giữa khoảng trời
 Thu sang hồn bỗng... đến chơi với
 Gió thu man mác về đây thềm
 Những lá vàng rơi bay tả tơi
 Chép vào vụng dại mấy vần thơ
 Em trách mùa thu sao hững hờ
 Về đây đem gió buồn hiu hắt
 Để lại lòng em nổi bơ vơ
 Khung trời ngập cả những mây xanh
 Em muốn mùa thu với gió lạnh
 Về đây đem niềm vui bất tận
 Cho đàn em bé dưới trăng thanh
 Trăng thu diệu vợi như cung đàn
 Khúc nhạc mùa thu mãi mãi vang
 Ánh trăng lấp lánh xuyên cành liễu
 Chiều xuống vùng quê cả xóm làng
 Từng đàn em bé nhảy tung tăng
 Ca hát đùa vui dưới ánh trăng

Em bé tươi cười—bên tiếng hát
 Trên tay còn xách chiếc lồng đèn
 Thu đến—em mơ buổi tựu trường
 Đề lòng ngun ngút bớt niềm thương
 Sau ba tháng hạ cùng xa cách
 Giờ gặp nhau trên khắp nẻo đường
 Trời thu âm đạm—tiếng thu buồn
 Giọt lệ mùa thu—ai có vun
 Mưa thu lác đác—ta còn ngỡ:
 Tiếng khóc mùa thu—đầy mỗi buồn.
ĐĂNG LINH
(... trời thu thôn dã)

THU VÀNG

Ve sàu đã dứt tiếng kêu
 Phượng hồng thôi nở mỹ miều cánh
 hoa
 Mùa hè lặng lẽ trôi qua
 Lá vàng đã rụng la đà ngoài sân
 Mùa thu xinh đẹp muôn phần
 Lá vàng rơi rụng bao lần thu sang
 Gió heo may thổi mênh mang
 Một mùa thơ mộng, thu vàng êm êm.
TRẦN CHẤN TRÍ

THU TRÊN TRƯỜNG XƯA

Thần thờ khê đếm bước lang thang
 Du hải gót nhỏ dẫm miên man
 Mây giăng công trắng ngồi trường cũ
 Thoảng chút dư âm chết lá vàng
 Lối nhỏ đường xinh, ngập lá buồn
 Nghe hồn lệ ướt chực trào tuôn
 Lá rơi trên tóc nghe hoang vắng
 Cúi nhặt lá xinh, ép vào khuôn
 Nắng hồng trải nhẹ lớp học xưa
 Hồn em trống vắng bên song thưa
 Nhớ thường mơ mộng trong giờ học
 Bắt thầy cho nghĩ, đề ngắm mưa
 Nhìn gió bay về quyen tóc em
 Tóc xinh tơ vắn—những sợi mềm
 Nơ hồng thư thái—màu êm à
 Một chiếc kẹp buồn—vương vấn
 thêm:
RONG XANH
(Bút nhóm mây tím)

KHÚC CA TÀN HẠ

— Trao về Đàng Linh và các bạn

Sắp đến mùa thu lá úa vàng
Trên cành cây, những tiếng ve than
Thời gian ba tháng trôi nhanh quá!
Mới hạ mà nay thu đã sang

Cây phượng giờ đây chẳng nở bông
Kìa mây tán hạ trôi thong dong
Trên trời ánh nắng không còn gắt
Dưới áo học trò ai nhớ mong!

Sắp đến mùa thu, sắp tựu trường
Trên cành rỉ rả ve kêu thương
Khúc ca tàn hạ buồn ai oán
Đề lại lòng ai bao vấn vương?

THẾ LINH
(Nguyễn Văn Phúc)
T.H. Lý Tín, Diễm Phổ

THU...

Thu về lá vội bay cao,
Ánh trăng đáy nước lao đao bóng hình.

Nhấp nhò ngọn sóng hồn mình
Mây che bóng nguyệt thân hình phù du.

TRẦN CẢNH ĐỨC
(Gia Định)

MÙA THU

Vi vu gió thoảng lay cành lá
Thoáng đó vạt dầm chiếc đũa đầy
Riu rít trên cao chim hót lạ
Ra mùa thu nữa lại về đây.

GIANG MINH
(TVĐ Lạc Hồng, Ba Xuyên)

NGẮM TRĂNG

(Thương về T...)

Xuyên qua cành lá tôi nhìn
Vầng trăng mười sáu in hình hằng nga

Ô kia! Nét đẹp mặn mà
Của nàng tiên nữ thật là đẹp xinh
Ngẩng trăng diu diu hữu tình
Lòng thơ rào rạt càng nhìn càng say
Mong cho đừng có ban ngày
Đề tôi lặng lẽ miệt mài với trăng.

NGUYỄN VĂN CẢ LỢI
(Phú Vinh)

MÙA TRĂNG THÁNG TÁM

Em mơ gì trong mùa trăng tháng tám?
Trời không mây lấp lánh vạn vì sao.
Theo gió đưa thoảng mùi hương dạ lý
Cổ trông trăng em ngáp ghé nhìn vào

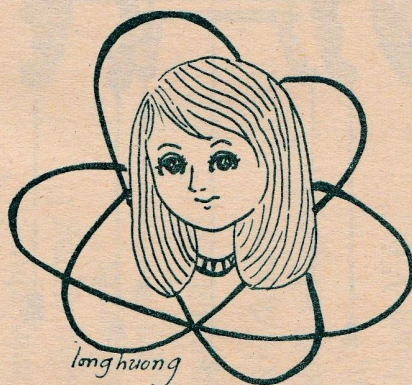
Em mơ gì trong mùa trăng tháng tám?
Chiếc đèn xinh hay tấm bánh Trung Thu?
Cùng bạn bè trong đêm đi rước lễ,
«Đàng cộ đèn» trên phố ngập sương mù.

Em mơ gì trong mùa trăng tháng tám?
Trên đỉnh cao làn mây biếc lung linh
Từ đĩa bạc chị Hằng đang nhẹ mở.
Chiếc khăn mây ngắm nhân thế quanh mình.

Giờ còn gì trong mùa trăng tháng tám?
Trời đầy mây phủ kín ánh trăng tơ.
Tiếng gió rít mưa gào ngoài khung cửa,
Em bé thơ mắt đầy lệ thần thờ.

Giờ còn gì trong đêm rằm tháng tám?
Chiếc đèn xinh chừ gãy nát còn đâu.
Nghe hồn thức trong lòng cô em nhỏ
Mùa trăng xưa đã mất tự bao giờ.

TRIỀU DƯƠNG
(cho mùa trăng 72)

THU VỀ

Gió đã về đây với mộng vàng
Cho cô bé nhỏ bước thênh thang
Trên đường muôn lối đầy hoa lá
Cười lên những tiếng thật rộn tan.

NGÔ THỊ HOÀNG PHẤN

CHIỀU LẠNG LẼ

Như gió mây bay thật nhẹ nhàng
Như hồn thi sĩ bước lang thang
Lặng lẽ, ai đi trên đường vắng
Trong buổi chiều thu ngập lá vàng...

HA3
Nhóm ABC

SEN ĐÃ TÀN RỜI

Cuối thu sen đã tàn rời
Về đây trông lại xa xôi thuở nào
Trời xanh tháng hạ qua mau
Sen tàn nửa giấc chiêm bao vội vàng
Xót xa nhìn bỗng ngỡ ngàng
Soi gương dưới nước không còn bé thơ

Mấy mùa sen nở rơm mơ
Tuổi hồng qua chóng không chờ mùa sen

Về đây muốn ngắm lại sen
Sen tàn hồn bỗng thấy lên lên sâu
Tuổi thơ một chốc qua mau
Buồn sen rũ cánh nhạt màu hương xưa

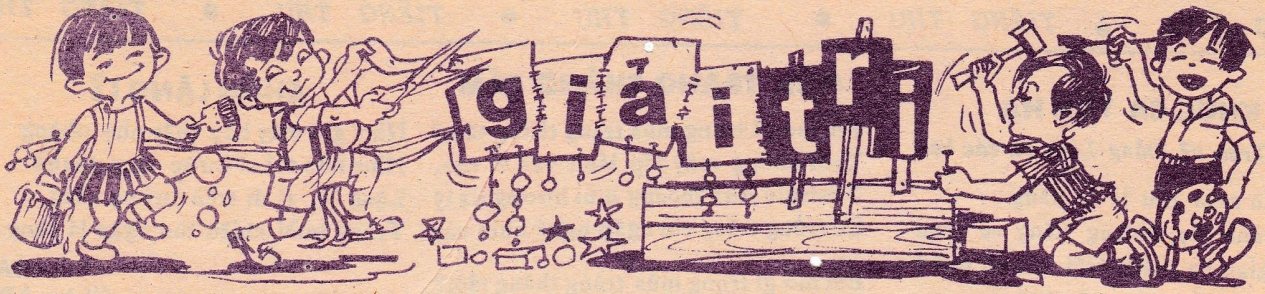
Ngồi đây nghe đờ cơn mưa
Muốn nhìn sen nở chẳng ưa sen tàn
Ngày xanh tuổi đã hoang mang.

U U T U
(Mỹ Tho)

HẠ CUỐI

Xin nhớ về ngày ấy
Một buổi sáng hè sang
Đoàn học sinh hớn hờ
Cát bước dưới nắng vàng
Mặt hồ xanh phẳng lặng
Đồi cỏ mượt ngát hoa
Vui đi ngày cách biệt
Giữa thiên nhiên bao la
Tuổi trẻ, tuổi vui tươi
Những ngày xuân thật đẹp
Tiếng ve sao vội trôi
Phượng hồng vội trở hoa
Xin nhớ về ngày ấy
Tuổi bé bỏng hồn nhiên
Đề mùa xuân muôn thuở
Chẳng phai nhòa trong tim

TÂM GIAO
(Xứ trà Bảo Lộc)

Ô CHỮ «ĐÈN KÉO QUÂN»

NGANG :

A— Nơi nổi tiếng là trà ngon nhất ở Việt Nam—Tiếng gọi mẹ ở quê miền Bắc

B— Gà còn nhỏ—Tê

C— Tiếng động cơ máy bay — Bán không chạy—Say (tiếng Hán)

D— Tết của các em

E— Thơ (tiếng Hán) — Chủ nghĩa của Tôn Dật Tiên (viết tắt)

F— Nước mắt—Có bà con họ hàng với chúa sơn lâm (ngược)—Tròn hột mít

G— Người xử những vụ kiện

H— Phản nghĩa với đen—Chữ thứ 4

ĐỌC :

1— Cột thất lại — Lờ — Liệt

2— Đứng thứ ba trong « Tứ linh » (ngược)—EQR

3— Tiếng Hán chỉ sự giao thiệp giữa nước này với nước kia — Con chót trong nhà — Tiếng phát ra khi có chuyện gì làm ngạc nhiên

4— Buổi tiệc tổ chức cuối niên học

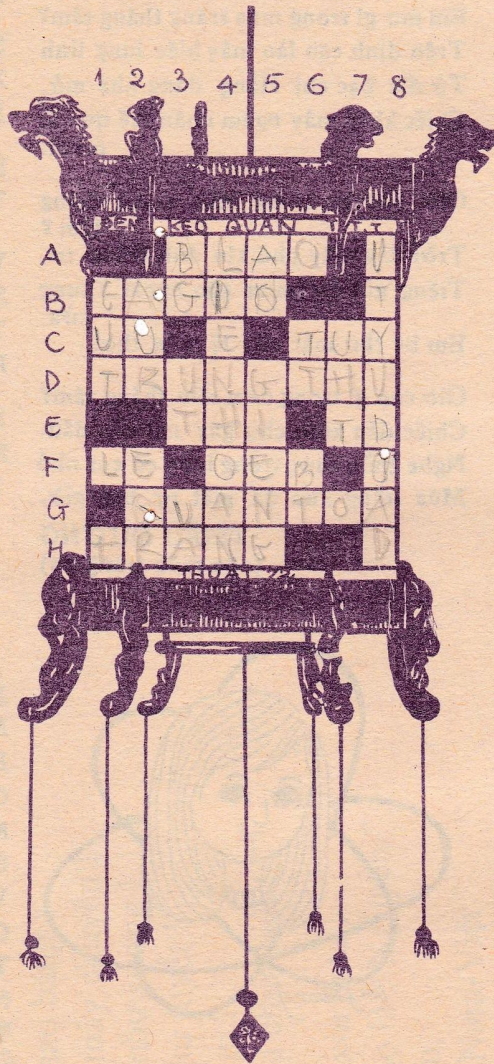
5— Thêm S là một giống chim nói được tiếng người — Tháng đầu năm

6— Vòng tròn—Tê bình phương — Nơi Hàng Nga ở (tắt)

7— Sau mùa phượng nở (ngược) — Loài chim có mỏ quặp và thuộc loại ác điều

8— Người xây «Lũy Thầy» (ngược)

DƯƠNG-THỂ-THUẬT
(Phan Thiết)

(xem trả lời trang 11)

ĐỒ VUI KỶ NÀY

Với 10 con số lần lượt là 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 và 9 đó bạn xếp đặt thế nào thành 2 phân số để khi đem cộng lại sẽ được đáp số là 1.

(Xem trả lời kỳ sau)

TRẢ LỜI ĐỒ VUI KỶ TRƯỚC

Ôm chạy về nhà là khôn đấy. Anh ta đã ít phải chịu ướt hơn vì được thay quần áo khô trước anh Mập.

TRẢ LỜI TRANH 7 ĐIỂM KHÁC NHAU

- 1— Râu ông cụ dài hơn.
- 2— Thiếu túi áo ông cụ
- 3— Quần bé trai lớn không đen.
- 4— Lung quần bé trai nhỏ xệ xuống.
- 5— Ngà voi ngắn hơn
- 6— Thêm một chiếc lá ở chậu hoa.
- 7— Thiếu móng chân voi ở hai chân sau.

CÂU ĐỐ NHÂN VẬT LỊCH SỬ

1) Ông nào đan sọt giữa đường,
Lính quân lấy giáo, đâm thương nơi đùi

2) Ông nào tuổi nhỏ, tài cao,
Cờ đề sáu chữ, quyết vào lập thân

thiều nhi/8

3) Lửa hồng Nhật tảo rạng ngời,
Kiên Giang kiếm bạc, đề đời nhớ tên

4) Ông nào phật Tống, bình Chiêm
Đã già râu bạc, không hiềm binh đao.

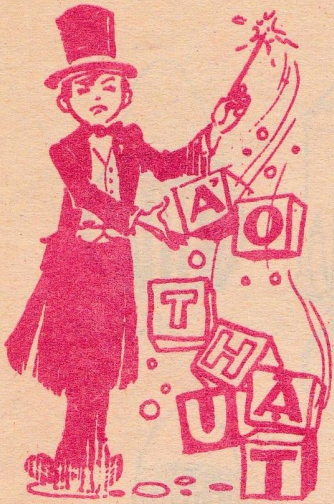
5) Một nhà học giả uyên thâm,
Nổi danh muôn thuở, trăm năm vẫn còn.

(xem trả lời trang 23)

ĐỒ VUI

1) Con gì chẳng có chân nào,
Đọc thành ba vật, cộng vào tám chân
Đố là con gì ?

2) Mình với ta, dấu hai như một,
Ta với mình, sao một mà hai ?
Đố là cái gì ?

LƯỚI ĐAO VÔ HÌNH

Trình diễn :

Bạn trình diễn trước khán giả 1 trái chuối còn nguyên vỏ. (hình 1) Sau đó bạn tuyên bố là bạn có một lưới dao vô hình. Bạn rút «nó» ở túi ra, đưa lên liếc liếc vào lòng bàn tay. Rồi bạn làm điệu bộ như dùng con dao cắt quả chuối ra từng khoanh. (h.2)

Sau cùng bạn giơ trái chuối lên, bóc vỏ ra, khán giả ngạc nhiên khi thấy quả chuối ở bên trong quả nhiên bị cắt thành từng khoanh như vừa bị một lưới dao bén cắt ra vậy. (h.3)

Xảo thuật :

Trò này rất giản dị, bạn có thể thực hiện với một cây kim gút. (h.4) Trước khi trình diễn trái chuối, bạn

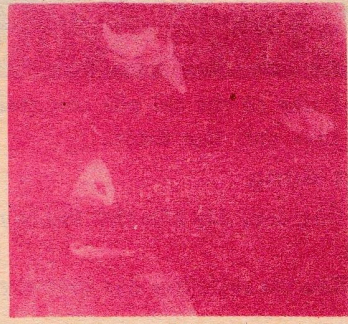
đã dùng cây kim cắm vào trái chuối và xắt chuối ở trong thành khoanh. Nhờ những đốm đen ở vỏ chuối, khi rút kim ra, khán giả không nghi

ngờ gì. (h.5)

(Theo hình và tài liệu của ảo thuật gia Kassagi)

(1)

(2)

(3)

GIẢI THÍCH

(4)

(5)

100.000 DOLLARS CHO MỘT CHỮ KÝ

Một nhà chơi bút tự của những danh nhân kim cổ ở Chicago đã đăng trong tất cả các báo ở Mỹ Quốc, tuyên bố bằng lòng trả tới 100.000 đôla cho ai đem bán cho ông ta một tờ bút tự của danh sĩ Anh Quốc SHAKESPEARE, bất cứ là tờ viết gì cũng được. Hoặc giả là... 1 chữ ký không cũng được nốt, miễn là chữ ký thật.

Nhà chơi bút tự sở dĩ trả tới số tiền to tát đó (100.000 đôla vào năm 1940 trị giá khoảng 5 vạn bạc ta rất là nhiều), là vì bút tự của Shakespea-

re rất hiếm, cả thế giới chỉ có được 7 tờ, mà 3 tờ đã bị nhiều nhà chuyên môn xem bút tự cho là không đúng. Tờ đáng giá nhất hiện giờ bày ở Bảo Tàng Viện Anh Quốc (British Museum) ở London, Viện Bảo Tàng này trước kia phải trả tới 78.000 phật lạng mới mua được.

Ngoài ra, trong số những bút tự hiếm và đắt, người ta còn kể đến :

— Hai lá thư của nữ hoàng Tô cách Lan (Ecosse) là MARIE STUART, một gởi cho giáo chủ De Guise một gởi cho giáo hoàng. Và đặc biệt là 2 thư này đều được Nữ hoàng viết

một giờ trước khi bị tử hình. Một nhà chơi bút tự người Anh là Alfred Morisson đã trả 100 000 phật lạng để mua chúng.

— Lại trong một cuộc trưng bày quý vật của nước Colombie (Nam Mỹ) tổ chức ở Chicago, người ta có bày một chữ ký độc nhất và được công nhận là đúng nhất của nhà đại thám hiểm CHRISTOPHE COLOMB (Kha Luân Bố). Chính phủ Y Pha Nho phải mất 25.000 phật lạng mới mua được.

PHẠM-KIM-LUẬN (sưu tầm)

(Biên Hòa)

thiều nhi/9

LỒNG ĐÈN BẰNG ỚNG LON

Loại này có thể chỉ phe con trai «mạnh tay» mới làm được.

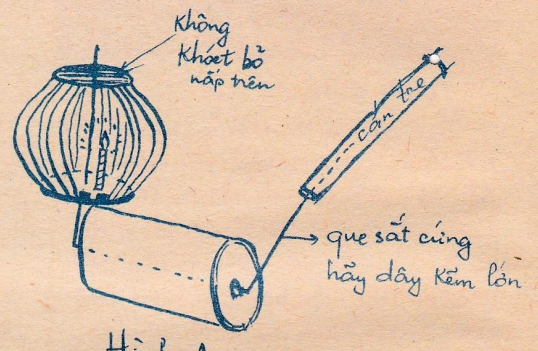
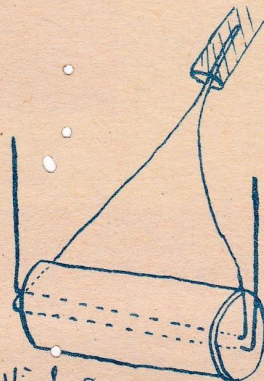
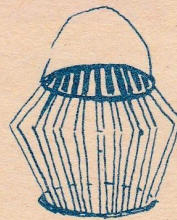
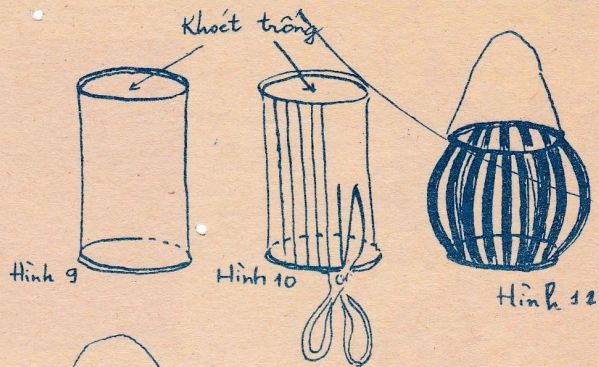
Vật dụng :

- Ống lon, dây kẽm thứ lớn hay dây sắt.
- Kéo cắt thiếc hay dao thật dày lưỡi.
- Dây kẽm nhỏ làm quai, và cán tre.

Cách làm :

Các bạn lựa những ống lon không. Thứ lon nước ngọt bằng nhôm mềm cho dễ cắt. Có thể dùng lon sữa bò hay lon bằng thiếc. Trước hết, đục bỏ cái nắp lon ở trên, và đục những lỗ cách đều nhau độ 6mm bằng đinh, đồ khui hộp, hay bằng mũi nhọn của dao, ở gần đáy lon nước ngọt. Rồi chúng ta bắt đầu cắt những đường thẳng song song từ dưới lên trên (hình 9, hình 10). Ấn hai đầu lon cho thun lại bằng 2 tay một cách nhẹ. Cho tay vào trong nặn cho tròn đều. Có thể bầu như hình 11, có cạnh như hình 12, hoặc loe ra ở giữa như hình 13 và tùy theo sáng kiến các bạn mà chế tạo thêm các kiểu khác.

Nếu dùng đề dây cho xoay tròn, chúng ta đừng đục bỏ cái nắp ở trên. Chỉ cắt bỏ bớt 2 hay 3 mảnh dài nhỏ song song lúc này, đề làm cửa mà đốt nến. Dùng 1 cây kẽm loại lớn luồn vào 1 ống lon khác còn nguyên 2 đáy đề làm bánh xe, rồi bẻ

gãy khúc theo (hình A). Dùi thêm 2 lỗ ngay chính giữa cái lồng đèn đã bẻ phần cửa và xô vào phần dây kẽm nhô ra. Phần còn lại của dây kẽm bên kia cột chặt vào cán tre. Thế là xong. Cầu kỳ hơn thì bẻ kẽm theo

(hình B). Và dùng đến 2 cái lồng đèn ống lon. Khi dùng cán tre đẩy đi, lồng đèn xoay tròn phát ra ánh sáng thật đẹp mắt.

PHAN KHƯƠNG THÁI

CHÂN NẸN TRONG LỒNG ĐÈN

Rằm tháng tám, các em hay rước đèn. Vấn đề vẫn làm các em nhức mỏi và bực tức là cái chân đế cắm nến trong đèn nhiều cái đèn khi thì nhỏ quá, khi thì lồng lều quá, khiến

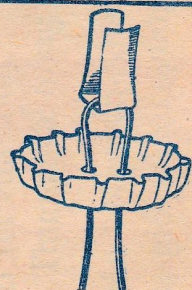
nến dễ đổ và dễ làm cháy đèn (nhất là loại đèn xếp). Đề giải quyết vấn đề này, các em hãy thử làm một cái chân nến theo mẫu sau đây :

VẬT DỤNG :

- 1 cái nút phêng
- 1 sợi dây kẽm
- 1 mảnh thiếc cắt ở ống thuốc Aspirine hay hộp đựng phim ảnh.

CÁCH LÀM :

- Đục ở giữa nút phêng 2 lỗ nhỏ có thể luồn được dây kẽm qua.
- Cắt một mảnh thiếc hình chữ nhật, bẻ theo hình chữ U, 2 ngành chữ V nắn cong theo hình cung để ôm sát lấy thân nến.

- Đặt mảnh thiếc vô lồng nút phêng rồi xô dây kẽm qua 2 lỗ đục.
- Sau cùng các em đặt vô đèn và cột chặt lại.

Bây giờ các em có thể đặt nến vào và thắp lên. Khi nến cháy hết, nhờ nút phêng lót ở dưới hứng lấy sẽ không bị cháy đèn.

LỒNG ĐÈN XẾP ĐƠN SƠ

Tết Trung Thu đã đến chúng ta hãy thử làm vài cái lồng đèn xếp để treo hoặc xách. Nếu làm to ta có thể đốt nến ở trong. Vì không khéo tay như «phe con gái» để mà ngồi cầm cụ tỉ mỉ gấp từng nếp nhỏ (lồng đèn xếp tròn) nên tôi mời các bạn làm các kiểu lồng đèn hình vuông, hình ngũ giác hay lục giác. Trông lạ mắt và rất dễ làm.

Vật liệu :

— Giấy màu dày (có hình sẵn, hay tô thêm) hoặc tờ lịch tháng treo tường.

— Bìa cứng (làm nắp trên và đáy dưới).

— Kẽm (làm quai xách, quần hình lò xo để đặt cây nến). Một ít keo (hồ).

Cách làm :

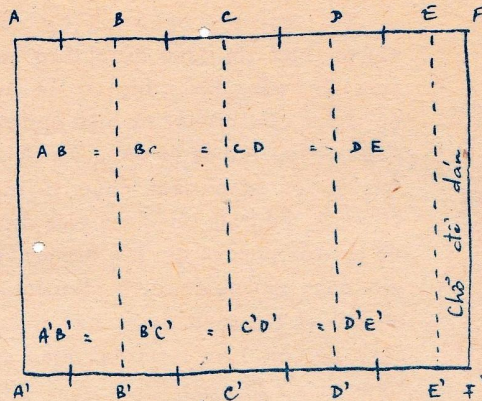
Lồng đèn hình vuông Lấy một tờ giấy hình chữ nhật chia làm 5 phần, 4 phần đều nhau và 1 phần nhỏ hơn bằng 1/4 của 1 phần nhỏ kia.

Đầu tiên xếp A vào C và A' vào C' theo lần chấm BB' (hình 1). Rồi tiếp tục B vào D và B' vào D' theo lần chấm CC', rồi C vào E và C' vào E' theo lần chấm DD' (hình 2). Cuối cùng gấp F và F' vào trong theo lần chấm nhỏ trên hình 3, chúng ta gấp thuận rồi gấp ngược lại với dạng

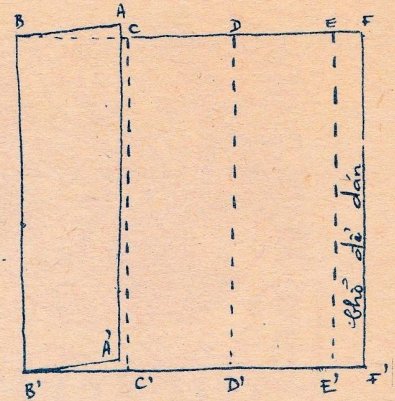
như chữ V nối tiếp nhau (hình 4). Nén chặt trước khi mở ra từ từ (hình 5). Bây giờ dán liền 2 đầu lại với chỗ để EFF'E', dán phần ấy vào trong hay ngoài đều được, lại nén chặt cho các nếp xếp thật ăn (hình 6). Cắt hai mảnh bìa dày. Một khoét ô vuông chính giữa để làm nắp trên (hình 7) và một để nguyên để làm đáy dưới (hình 8). Ở giữa đáy gắn đoạn kẽm đã uốn hình lò xo vừa khít để đặt cây nến vào. Dán 2 mảnh này vào trên dưới là xong đèn, xỏ 1 đoạn kẽm dài vào 2 bên nắp trên làm quai xách.

Tương tự các bạn thêm chiều dài để làm đèn 5 mặt hay 6 mặt. Khổ to nhỏ tùy ý.

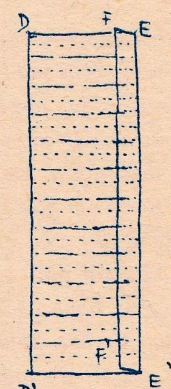
PHAN KHƯƠNG THÁI

Hình 1

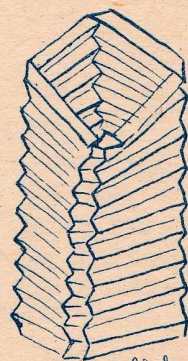
Hình 2

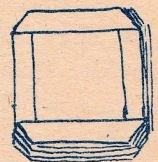
Hình 3

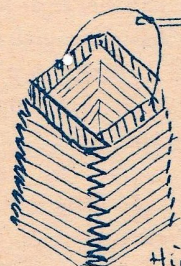
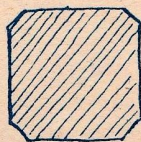
Hình 4

Hình 5

Hình 6

Hình 9

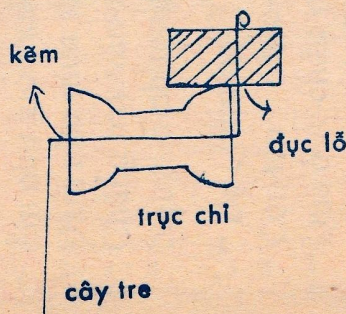
toàn kẽm xoắn lò xo.

XE LỒNG ĐÈN

CÁCH LÀM:

1) Muốn làm «xe lồng đèn», ta cần phải có một đoạn dây kẽm (thứ dây), để xuyên qua cái trục chỉ và bẻ cong lên.

2) Lấy búa đục ngay ở giữa lưng lon, rồi xuyên dây kẽm qua (nên nhớ để cái lon trên trục chỉ (xem hình). Đoạn dây kẽm đầu còn dư, ta bẻ thành hình cái móc.

Xong xuôi, ta gắn đèn cây trong lon và gắn tre (xem hình). Thế là ta đã có cái lồng đèn quay tuyệt mỹ, rồi đấy! Chúc các bạn vui vẻ trong đêm Trung Thu.

ĐẶNG-TẤN-TÀI

TRẢ LỜI Ồ CHỮ ĐÈN KÉO QUÂN

NGANG : 1) Biao — U 2) Gà giò — T 3) WU — Ế — Túy 4) Trung Thu 5) Thi — T.D (Tam Dân) 6) Lẹ — OEM (Mèo) — O 7) Quan Tòa 8) Trắng — D.

ĐỌC : 1) Gút — L — T 2) AUR (rùa) 3) EQR 4) BG (bang giao) — Ít — Ủa 4) Liên hoan 5) Áo (sáo) — Giêng 6) O — TT — MT (mặt trăng) 7) UHT (Thu) — O 8) UT YUD OAD (Đào Duy Từ)

thiều nhi/II

Bướm Mùa Màu

● Thừa chú, ở nhà cháu có mua tuần báo Thiếu Nhi về xem. Khi các em của cháu xem thì các em thường chỉ các ngoại ngữ (tên của các danh nhân hay tên của chất liệu) hỏi đọc làm sao, vì thế cháu xin đề nghị với chú là chú cho phiên âm sau các ngoại ngữ để cho các em "hỏi dễ đọc hơn.

NGUYỄN VĂN HẠO
(cầu chữ Y, Saigon)

● Em muốn rằng em thành nhà bác học để giúp cho nước Việt Nam thân yêu mau tiến bộ, để cho tất cả thế giới biết đến nước Việt Nam nhỏ bé này chị thấy có sao không chị? Chị biết không suốt ngày em ở trong phòng lo thí nghiệm hoai, có khi em lén lấy mấy chất hóa học của anh em chị. Mà rồi cuộc chả ra cái gì chỉ khổ cái đầu em bị cú hoai. Chị thấy tức hông? Bác học gì mà bị cú hoai. Rồi lại mấy đứa em cứ chọc em là «bác học cận đầu u», chị thấy sung hông?

DẶNG VĂN DŨNG
(Saigon)

● Tình cờ một hôm; tôi đi dọc theo quốc lộ 1, tôi nhìn thấy những tờ bích chương màu xanh và vàng, dán trên công của hai trường Ngô Quyền và Trần Thượng Xuyên.

Một hàng chữ đỏ nổi bật trên những tờ bích chương. Tôi thầm nghĩ rằng: «Thật là một công trình công phu, vĩ đại và tốn kém, vì một tờ bích chương như thế tốn rất nhiều tiền. Nhưng, để phục vụ cho Thiếu Nhi thì tòa soạn lại sợ những gì mà tòa soạn không làm được. Vì Thiếu Nhi và tất cả cho Thiếu Nhi.

thiếu nhi / 12

Tôi mãi suy nghĩ mà tôi cũng chẳng biết tôi đang đứng dưới một cơn nắng gắt. Tôi cũng có lần ước ao được cầm những tờ bích chương xanh, vàng đó để đi dán. Và tôi đã xin ở tòa soạn năm chục tờ bích chương. Nhưng tôi chưa cầm được nó thì tôi phải ra đi. Tôi không biết giờ này; những tờ bích chương đó có trở về tòa soạn được hay chưa? Hay nó còn lưu lạc trên miền cao nguyên xứ thượng.

HỒ THANH PHƯƠNG
(kỷ niệm ngày chạy loạn từ Phước Long về Biên Hòa)

● Ba hôm sau, nghe êm tiếng súng ba mới cùng mẹ về nhà xem sao thì nào lòng lăm chị ơi! nhà cháy chỉ còn chừa mấy cây cột sắt dựng nền móng, mẹ đưa tay đào bới mấy đống gạch hy vọng đồ đạc may ra có cái còn thì mẹ bỗng rú lên: xác 2 chị của em nằm sượng sượng bên một túi nhỏ mà bên trong đựng mười mấy ngàn: tiền mẹ chắt bóp dành dụm từ bao nhiêu năm, tóc chị xòa lòa xòa trước mặt, cặp mắt trợn trừng lên, bên khoé mắt hai dòng máu đã khô đặc lại.

Ngày đưa 2 chị ra nghĩa trang buồn thật buồn, buổi chiều mưa lâm tẩm.

Hai chị năm nay nếu còn sống chắc bằng tuổi chị vì năm nay 2 chị cùng 24 tuổi, học năm thứ tư trường «Luật».

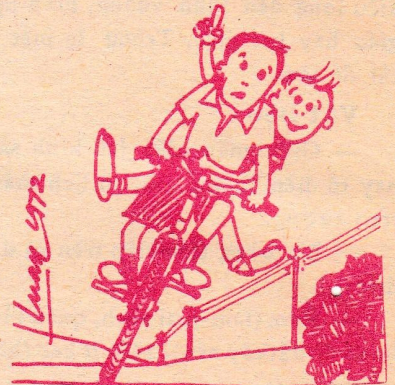
Chết em xin lỗi đã kể chuyện buồn gia đình mình.

Đây, em gửi chị 10đ. để làm thẻ gia đình Thiếu Nhi.

TÔN NỮ L.Đ.

● Bên bàn viết tôi chợt nghĩ đến những người ngoài đó, những người đang gánh chịu những nỗi đau thương do chiến tranh gây ra, chắc có lẽ giờ này họ đang tìm một nơi trú ẩn, một hóc kẹt nào đó khá dĩ cho họ ẩn mình qua cơn pháo kích, ở đây cái chết đến thật vô tình và chỉ trong khoảnh khắc. Với lấy tờ báo trên bàn tôi lầm nhảm đọc: «Hàng ngàn trái đạn pháo kích vào An Lộc, một tình lý nhỏ bé...» tôi ngậm ngùi và nảy ra ý tưởng so sánh hoàn cảnh của tôi với những đứa trẻ cùng lứa ngoài ấy, có lẽ chúng sẽ ao ước một đời sống êm đềm, ngày

cấp sách đến trường, tối về học bài ở a để chuẩn bị cho buổi học ngày mai, có lẽ chúng sẽ ao ước chiến tranh sớm chấm dứt để gia đình được đoàn tụ, cùng quây quần bên bữa cơm chiều, những ao ước chính đáng của tuổi thơ trong cuộc chiến. Còn tôi được ở trong Saigon yên ổn, được hưởng những tiện nghi vật chất đầy đủ, hàng ngày được cấp sách đến trường lại phụ lòng cha mẹ, bê tha trong việc học hành, bỏ phí

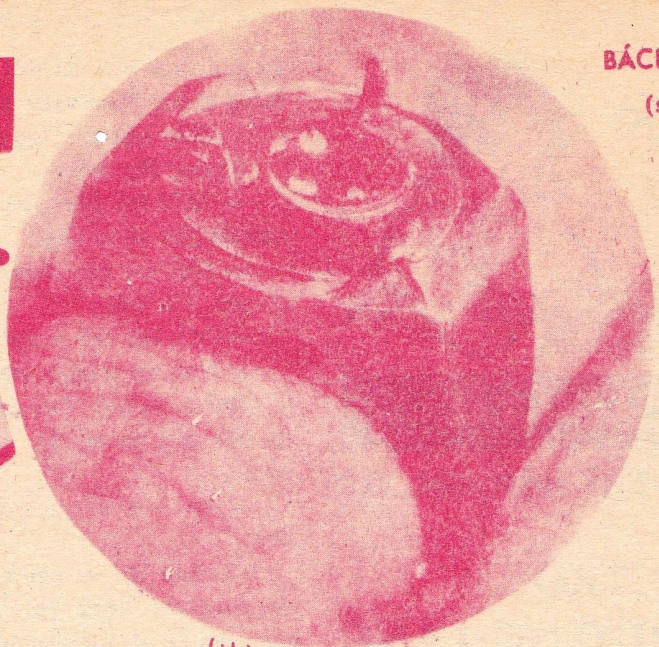

những thời giờ bổ ích có thể dùng để mở mang kiến thức, tôi nghĩ xa hơn nếu những đứa trẻ ngoài ấy được đi học, chắc chắn chúng sẽ học hành chăm chỉ lắm để đền đáp lại phần nào sự khổ cực của bố mẹ đã hy sinh mồ hôi nước mắt để lo cho con đi học, và chắc họ sẽ buồn rầu khi những đứa con của họ học hành không chăm chỉ. Suy đi nghĩ lại, tôi thấy quả thật mình có lỗi với ba mẹ nhiều quá, tôi muốn chuộc lại lỗi lầm của tôi đối với ba mẹ, mặc dù đã muộn nhưng muộn còn hơn không, chắc chắn ba mẹ sẽ ngạc nhiên khi thấy tôi học hành tấn tới, hình dung đến gương mặt vui vẻ của người lúc bấy giờ, ý tưởng chăm chỉ học hành của tôi nổi bật lên mãnh liệt. Ba mẹ ơi, con của ba mẹ sẽ không phụ lòng ba mẹ đâu, con sẽ không còn để trên khuôn mặt ba mẹ những sự đăm chiêu, lo lắng về đứa con này nữa, ba mẹ sẽ thấy sự hy sinh của ba mẹ được đền đáp xứng đáng, ba mẹ sẽ thấy con trở thành một đứa con ngoan, một người học trò tốt. Ba mẹ hãy tin con, một đứa trẻ vừa tìm được một hướng đi mới, một hướng đi hoàn toàn trong sạch, chính đáng để không phụ lòng ba mẹ đã triu mến thương yêu.

ĐỖ VĂN HÙNG
(Saigon)

**máy ảnh tí hon
trong
NGÀNH GIẤN ĐIỆN**

BÁCH KHOA
(sưu tầm)

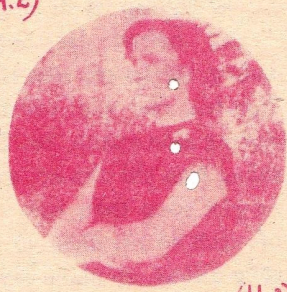
(H.1)

Một nhà hóa học trẻ tuổi người Đức tên là Dietrich Cura (Đi-ê-tê-rích Cu-ra) đã chế được 1 loại máy ảnh tí hon vừa bằng chiếc nhẫn đeo tay với ống kính có đường kính vừa đúng 5 ly!

Hình chụp 1 cho thấy hình dáng chiếc máy ảnh trên ngón tay đeo nhẫn. Hình 2 chụp lúc nhà... gián điệp chụp hình người đàn bà bị theo dõi, và hình 3 là một tấm ảnh chụp được đem rửa ra hình!

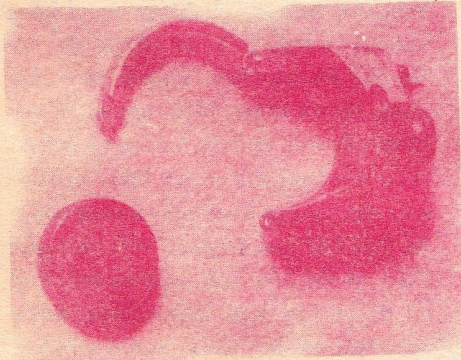

(H.2)

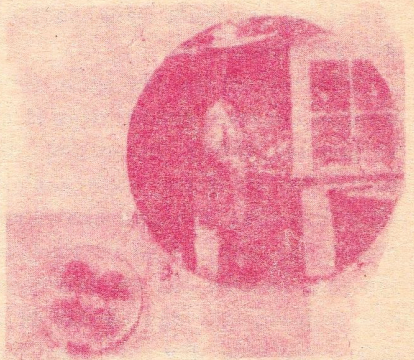

(H.3)

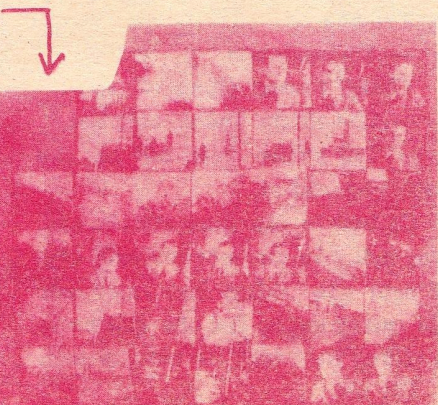
— Chiếc máy ảnh được gỡ ra, nắp tròn là chỗ gắn phim. Mỗi nắp gắn 4 phim có thể chụp được 4 hình khác nhau.

— 4 phim trên 1 vòng tròn xoay được, để chụp 4 lần. Ảnh chụp được đã phóng to ra.

— Các hình chụp được tất nhiên sẽ nhỏ li ti: với diện tích bằng một con tem, có thể xếp được tới 42 hình đã chụp được!

— Phim tròn cắt ở cuộn phim ra, chỉ nhỏ bằng viên kẹo ngậm ho.

CUỘC THI

SÁNG TÁC

VIẾT VỀ KỶ NIỆM HỌC TRÒ

HỌC TRÒ TRƯỜNG LÀNG

Tôi thức dậy ngó qua bếp cửa tre, mặt trời chưa ló dạng, nó mới ửng hồng của một buổi bình minh nơi thôn dã, làm nổi bật mấy ngọn cau làng đen thẫm và xa hơn nữa là ngọn núi mờ màu làm nhạt còn sương mù bao phủ. Trên lối mòn dẫn ra ruộng từng đoàn nông phu vác cây dật trâu ra ruộng, họ đi trong im lặng âm thầm, miệng vẫn còn bập điếu thuốc vắn. Tiếng tù và vắng vắng hòa với tiếng gà gáy ọc ọc làm cho không khí buổi sáng một cảm giác êm đềm khó tả.

Mặt trời đã lên đầu ngọn sào và đỏ chói lan tràn xuống từng lá cây và làm tan những hạt sương đêm bám ở đó. Rặng tre xanh run rẩy nhịp theo từng luồng gió nhẹ và trên những cây nhãn lồng có tiếng hót véo von, lo lửng của chị sơn ca mà ban đêm chị đã ngủ ở đây để ăn những trái nhãn đầy cơm ngọt lịm.

Tôi lùa nhanh miếng cơm rồi dọn dẹp và lại lu nước múc rửa miệng, tôi lấy mấy quyển vở chạy qua nhà thầy Tường rủ nó đi học luôn, hai đứa theo lối mòn bên đường cái đi tới ngôi trường làng, vừa bước vào cái cổng tre xiêu vẹo đã lâu ngày, tôi thấy thầy Nam mặt hồng hờ chạy lại nói :

— Trò Thệ ơi thầy bận lên tỉnh, lớp mình được nghỉ.

— Thế à để tôi hỏi trưởng lớp xem.

Tôi lại thầy Tâm trưởng lớp hỏi quả được nghỉ thiệt, cả bọn tụi

thieu nhi / 14

lại gần bụi hoa lái trò chuyện, có tiếng thầy Nam vang lên !

— Đến nhà trò Ngọ chơi đi.

Thầy Ngọ nói :

— Mấy trò đến nhà tôi chơi đi, nhà tôi gần sông lắm.

— Nhà trò gần sông hả, cho tôi đi với. Tôi hỏi :

— Mà nhà trò ở đâu ?

— Nhà tôi ở miệt trên đó.

Thế là thầy Tường, Nam và tôi đến nhà thầy Ngọ chơi, tôi đề nghị :

— Minh đi xe ngựa đi, đi bộ lâu lắm

Bốn đứa lên xe ngựa, tiếng lóc cóc cùng với tiếng lặc ngựa nghe cũng vui tai, đi được một lúc thầy Ngọ nói lớn :

— Ngừng lại đi bác ơi.

Xe ngừng lại bọn tôi nhảy xuống, tôi lại trả tiền rồi theo thầy Ngọ len lỏi vào các ngõ trúc, các đường mòn quanh co. Sau một hồi thầy Ngọ chỉ nhà nó, quả nhiên nhà nó gần sông thật, bọn tôi vào nhà cất sách vở rồi nhào vô vườn, vườn rộng quá xá, có nhiều cây dừa sai trái và buồng dừa đã chín rồi, thầy Ngọ nói với thầy Nam :

— Trò leo lên chặt dừa xuống đi.

Ăn dừa đã đời rồi, tôi nói với thầy Ngọ :

— Minh ra tắm sông nghe trò.

Thầy Ngọ đáp :

— Minh cậu cá trước đã.

Rồi nhỏ giọng cho cả bọn đủ nghe :

— Rồi mình lội qua bên bờ kia hái trộm mít, mấy trò biết bơi không ?

Thầy Nam đáp :

— Tôi biết, hay đó để tôi qua nữa.

Tôi nó :

— Tôi cũng biết.

Thầy Tường giọng rầu rầu :

— Còn tôi thì không biết bơi.

— Trò không biết bơi hả, cho trò ở nhà câu cá.

Cả bọn lo đào giun lấy cần câu, xong mỗi đứa tìm một nơi ngồi câu, tôi ngồi gần thầy Ngọ móc móc mỗi quãng xuống làm cho mặt nước có những vòng tròn lan rộng ra mãi.

Tôi hỏi :

— Ba má trò đâu rồi.

— Ba má tôi ra đồng rồi, tôi có một bà chị nhưng bà bán ở ngoài chợ đó.

Tôi tính hỏi nữa nhưng thấy phao chìm, tôi giật lên và thấy một chú cá trê đang vùng vẫy, tôi la lên :

— Tôi câu được một con rồi mấy trò ơi.

Thầy Ngọ nói :

— Đưa tôi gỡ cho.

Tôi đưa cho thầy Ngọ gỡ, tôi móc mồi bỏ xuống lại, bên kia thầy Tường cũng được một con; mãi một lát sau phao thầy Ngọ chìm nhưng không phải chú cá mà là một con ếch, nó chán nản vất cần xuống đất nói lớn :

— Các trò dẹp đi, xuống tắm cho rồi.

Nó cởi áo vắt lên cây, tôi cũng cởi áo nhảy ùm xuống sông, nước mát làm tôi thích thú, nhìn thầy Tường mặt buồn buồn và không biết lội nên nó không dám tắm, thầy Ngọ bơi sang sông, tôi và thầy Nam bơi theo sang. Tới bờ bên kia tôi và thầy Ngọ vạch hàng rào ra một lỗ rồi chui lọt vào, thầy Nam đứng ngoài, tôi thấy thầy Ngọ đang vịn trái mít bự cho đứt ra, tôi lại kiếm một trái bứt ra, tôi bê ra ngoài hàng rào thì có thầy Nam đứng đó, nó đỡ cho tôi và chạy xuống đê ở bờ sông, tôi và thầy Ngọ, nép mình vào tàng cây mít vì thấy có bóng người thấp thoáng, tôi và nó bứt hai trái nữa rồi chui ra đem thả xuống sông, ba đứa bơi qua đây các trái mít qua theo vì tới bốn trái nên có một trái cứ đi lê đàn trôi theo dòng nước chảy làm tôi bơi theo muốn đứt hơi luôn.

Cuối cùng cũng đưa được vào bờ, ba đứa lên bờ, thở hồng hộc, thầy Tường chạy lại hỏi :

— Có ai thấy mấy trò không.

— Không, êm ru hà.

Thầy Nam nói :

— Bây giờ mình bỏ một trái ra ăn.

— Ừ, bỏ ra ăn đi trò.

Thầy Ngọ lấy một con dao bầu to tướng ra, nó nói :

— Trò Thệ ra chặt vài cái lá chuối đi.

Tôi lấy con dao chạy r3 vườn,

(xem tiếp trang bên)

TRĂNG MƠ

PHẠM ĐỨC HUYỀN

1. Ngồi đây dưới ánh trăng vàng. Ngồi
 đây bên nhau mơ màng. Gió về mơn
 man làn tóc xoa. Em đêm trăng nghiêng lũy 'tre
 làng. Trăng mơ òi điệu huyền. Trăng mơ
 òi là thơ.

2. Ngồi đây hát khúc trăng rằm
 Ngồi đây trông mây la đà
 Gói sầu em mơ làm thi sĩ
 Thương về quê xa nhớ vô vàn.
 Trăng mơ.
3. Ngồi đây ánh sáng chan hòa
 Trời cao lung linh trăng tròn
 Tiếng cười vang vang đùa

4. Ngồi đây lắng tiếng chuông
 chùa
 Ngoài kia em thơ nô đùa
 Xách đèn tung tăng nhịp chân
 bước
5. Ngồi đây ngắm ánh trăng vàng
 Ngàn cây rung rinh bên thềm
 Lúa đồng ngây ngây mùi hương
 mới.
 Tiếng hò trên sông gió đưa về.
 Trăng mơ...

- Em ngồi thương cha gói phiêu
 bồng. Trăng mơ.

chuối ở đây mọc san sát và cũng
 nhiều như ở nhà tôi vậy, tôi lựa
 một cái lá chuối thiệt lớn rồi lấy gân
 chặt mạnh, bẻ chuối mềm nên dao
 phớt qua nghe cái sọt ngon lành,
 tiện thấy một nải đã chín vàng thơm
 tôi kê dao làm một phát luôn, rồi
 xách lại cho tụi nó.

Bỏ ra trái mít thơm lừng, và
 vàng thiệt là vàng; tụi tôi xúm vào
 ăn, ăn no luôn mà, nên bỏ thêm trái
 nữa ra nhưng ăn không hết, phải
 cất vào nhà thằng Ngọ, tôi rú:

— Trò Tường xuống tôi tập bơi
 cho.

— Khoan đã tôi mới ăn no quá.
 Thằng Ngọ nói:

— Bây giờ tôi đi lên kia lấy đất
 sét về nung cá chơi.

Thằng Nam cũng đồng ý:

— Phải đó trò đi kiếm đất sét đi,
 tôi cầu nũa cho.

Tôi nói:

— Còn tôi nghĩ mệt cái đã.

Tôi đi kiếm một bóng mát nằm
 nghỉ, vườn nhiều cây quá nên rợp cả
 bóng mát, tôi nằm ở góc cây quay
 mặt ra bờ sông, lòng sông lạng trời,
 ánh nắng phản chiếu lên gay gắt, vài
 cụm lục bình uề oải trôi. Gió từ lòng
 sông đưa lên mát quá, tôi nghe tiếng
 rì rào của lá cây và tiếng ru con ảo
 não ở đầu dây, thoang thoang mùi
 bùn đất phù sa.

ANH THU

Đời sống như những tấm gương,
 Bạn cười với chúng, Chúng rất dễ
 thương, nhưng nếu bạn nhăn, chúng
 sẽ rất khó nhìn.

EDWIGE FENILLÈRE

QUA TRƯỜNG NGÀY QUỐI HẠ

Công buồn vẫn khép, sầu giăng kín.
 Màu trắng thiên thần ơi vắng xa.
 Bên hiên cây phượng vừa thay lá.
 Vàng xám rụng rời trên áo thu
 Hàng cây rợp bóng sao im vắng
 Con đường hun hút bóng chia xa.
 Dây lóp soi mình trong nắng nhạt
 Bông bành mây xám hững hờ qua.
 Chợt nghe tiếng nười sầu dâng mát.
 Tưởng rằng đang cắp sách trên tay.
 Bước nhanh đến cổng bao mong đợi.
 Với tay lệ ngọc ngập ngừng rơi!

QUỖNH NHƯ
 (Tống phước Hiệp)

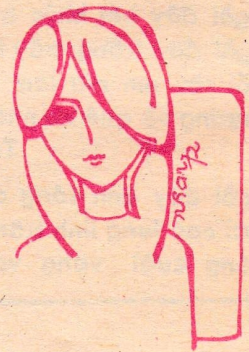
Thư của em V.H. Saigon :

... Dù rằng em không còn ở tuổi Thiếu Nhi, không ở trong GDTN nhưng em mong chị sẽ vui lòng bớt chút thì giờ cho em chị nhé. Năm nay em đã 24 tuổi, em học Văn Khoa. Gia đình em dự định nếu em lấy xong chứng chỉ chót thì sẽ làm đám cưới. Em cũng tưởng rằng với sự học hành chăm chỉ của em, thi đậu là lẽ dĩ nhiên. Ngờ đâu em lại bị rớt. Ba má em bảo cứ cưới đi rồi qua năm sẽ thi lại. Nhưng em không muốn. Em muốn có cái bằng Cử Nhân đang hoàng khi về nhà chồng người ta mới khỏi khinh rẻ, em muốn phải học cho thành tài mới bước vào đời. Vũ trụ sụp đổ hết chị ơi...

Trả lời : Dù em bao nhiêu tuổi, mà em còn ngây thơ như vậy, chị vẫn mong rằng những dòng chị viết sau đây, sẽ giúp ích em được phần nào. Đạo chị còn bé, khi mới biết làm tính cộng, ước vọng cao xa của chị là biết làm tính chia như anh của chị. Và chị nghĩ nếu đã làm được tính chia thì kẻ như là về môn toán khỏi phải học nữa. Khi chị làm được tính chia, thì anh của chị học phân số, chị lấy làm thán phục cái tính gì kỳ lạ : trên một hàng số, dưới một hàng

số, mà giữa lại có cái gạch ngang, khác hẳn tính cộng trừ có hai hàng ở trên, chị chả hiểu ra làm sao cả. Và chị nghĩ tốt đỉnh Toán học chính là cái bài toán kỳ lạ hai hàng số giữa cái gạch đó. Lớn thêm tí nữa chị lại thấy toán học còn có nhiều cái lạ hơn mà chỉ khi bước lên đỉnh cái lạ này mới lại thấy chân trời lạ mới. Rồi chị đọc được một câu rất thấm thía thế này : « Sự hiểu biết của người ta giống như con ếch ngồi đáy giếng. Nó nghĩ rằng trời bằng cái miệng giếng, nó chỉ nhảy ngang dọc mỗi chiều năm bước là hết cả trời. Khi leo lên được một bậc, tầm mắt nó lên cao, nó thấy nơi miệng giếng rộng ra. Rồi nó leo lên lần lần, trời càng rộng hơn mãi, cho đến khi nó lên tới miệng giếng, thì nó thấy bầu trời mênh mông quá, đi tới ngàn năm cũng không hết được. » Sự học cũng thế. Hồi xưa, học xong lớp ba, đi thi Sơ Học yếu lược, nếu đậu là kẻ như có đủ khả năng để làm lý trưởng (nếu có tiền) thì sự thành tài chính là bằng Sơ Học Yếu Lược. Và nếu có người đậu Sơ Học Bồ Túc (xong lớp nhất) thì phải coi như là hãnh diện lớn, phải khao vọng, và cổ thể tự hào là người « thông thạo chữ Tây ». Lần lần, quan niệm đó bị coi là sai lầm, cũng như con ếch leo lên nhiều bậc, càng được học nhiều, người trí thức càng thấy sự không biết của mình về vũ trụ mênh mông, lớn quá, so với cái biết nhỏ bé của mình. Và bất cứ lúc nào, chúng ta cũng có đây đây cái không

biết bên mình em ạ. Em đừng nghĩ rằng vũ trụ sụp đổ em ơi. Nếu kỳ thi rồi em đậu, thì sự hiểu biết của em hơn em hiện nay là bao nhiêu ? Sự học rất cần thiết. Nhưng học để làm gì, học chính là để nên người. Vậy nếu em đậu kỳ vừa qua mà em đã coi là em thành người, thì chị thấy không đúng đâu. Sự nên người phải do nhiều yếu tố góp lại, mà đồ đạt chỉ là một phần nhỏ, một bằng chứng cụ thể rằng đã được huấn luyện về phương diện học vấn. Sự thi đậu cũng là bằng chứng cụ thể rằng em đã đi học một cách chăm chỉ, nghe giảng cẩn thận, thể thôi. Còn muốn trở thành **một người** thì em phải học thêm nhiều thứ lắm. Trước nhất, là em phải phá vỡ cái thành kiến rằng đậu bằng cử nhân đã là « thành tài », vì cái thành kiến tai hại ấy nó sẽ làm em tự cao tự đại, trở thành mù quáng, tưởng rằng mình biết hết cả vũ trụ, cũng giống như hồi xưa, mấy ông kỳ mục tưởng rằng bằng Sơ Học Bồ Túc là

tốt đỉnh của sự theo Tây học vậy em ạ. Chị nhớ có đọc câu này của một học giả : « Điều tôi thấy rõ nhất sau những năm chuyên cần học hỏi của tôi là tôi đã học được quá ít so với những điều tôi chưa học ». Nói được câu đó, thì ông đó sáng suốt thật, và chị tin chắc chắn là ông đó sẽ học thêm được biết bao, sẽ hiểu biết rộng rãi vô cùng trước khi từ giả cõi đời.

Vậy thì tóm lại, em nên vâng lời ba má. Sau này có thì giờ em sẽ cứ học, cứ thi. Chị có chị bạn khi lấy chồng mới học đệ nhị, nay con chị

đó đã 10 tuổi, và chị đó đã đậu cử nhân luật. Nhờ ra đời, chị ấy biết rằng ở đời còn nhiều cái cần thiết và đáng quý hơn bằng cử nhân luật, nên chị ấy rất nhã nhặn, ai cũng yêu quý. Nếu em không nghe lời ba má, cứ nhất định nghĩ phải có bằng cử nhân mới lấy chồng để khỏi bị khinh rẻ, thì chị thành thật mong em đừng thi đậu. Vì với cái quan niệm hẹp hòi ấy, nếu em thi đậu, về nhà chồng, nội cái tính kiêu ngạo của em, em sẽ khổ vì mọi người không thể thương yêu em được.

Nếu những lời của chị có làm em buồn lúc này, chị xin nhận sự ghét bỏ của em, chỉ mong em nhớ rằng thuốc đắng khỏi bệnh, có như thế, chị mới khỏi phụ lòng em tin cậy.

Chị Đ.P.K.

MẪU THÊU

Uyên My

❀ *Chị ơi! Đêm Trung Thu trăng tròn, mà em lại thích trông méo, làm sao bây giờ?*

NGUYỄN KHANG (Saigon)

— Em lấy 3 cái kính sau đây: cận thị, viễn thị, loạn thị, lồng vào rồi đeo thì sẽ toại nguyện.

❀ *Chị ơi! Các phi hành gia lên mặt trăng có gặp chị Hằng không?*

TRÚC (Lâm Đồng)

— Chị Hằng chỉ yêu Thiếu Nhi. Chị Hằng nghĩ người lớn ra, khỏi chơi với người lớn đi, nên làm sao mấy phi hành gia có thể gặp được!

❀ *Chị ơi! Má sợ cái gì nhất?*

LOAN (Saigon)

— Má sợ nhất là khi nghe em nói câu: « Má ơi, mua cho con... »

❀ *Chị ơi! Chị chỉ em làm sao mắc bệnh tướng để suốt ngày tướng là «ông dưa» đi chị.*

N.K (Sai Gòn)

— Không lo học hành chỉ suốt ngày mơ tưởng thì vua thật cũng ăn đòn, em ạ.

❀ *Chị ơi! Người Bắc nói buồn cười, người Nam nói tức cười, vậy, tức hay buồn thì cười sao được.*

HOÀI NAM

— Triết lý cao siêu đấy. Tức hay buồn mà biết cười là đỡ khổ nhất rồi.

❀ *Chị ơi, mỗi sáng em đi học được má cho 10đ., thế con Tổng Thống được bao nhiêu?*

MAI (Gia Định)

— Lâu lâu chị bí một lần.

❀ *Chị ơi! Tại sao bà chị của em cứ hay cười và làm bầm một mình hoài vậy chị.*

(XUÂN HƯƠNG)

— Có lời mừng em, hãy bắt nạt chị ấy và em còn có thể bắt nạt luôn một đấng húi cua nữa.

❀ *Chị ơi! Em muốn xem xi-la-ma mà không có tiền. (Bố mẹ em khó lắm).*

N.K. (Saigon)

— Rán nằm mơ thấy được làm nghề xếp chỗ trong rạp.

❀ *Chị ơi! Có người đang đối xử thật tử tế với em, bỗng đứng lại lạnh nhạt, làm em như rơi từ cung trăng xuống.*

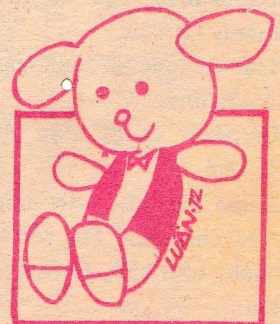
— Có gặp chị Hằng không em?

❀ *Chị ơi! Tại sao mỗi khi nhìn thấy cửa chua là em chảy nước miếng.*

NGUYỄN KHANG

— Thế mà từ hồi nào tới giờ chị cứ tưởng có mỗi mình chị bị cái tật này.

Thân mến
Chị Mai Loan

Bánh bông lang mạn

Bánh bông lang có nhiều thứ như bánh bông lang nhỏ, bánh bông lang cuốn, bánh bûche, bánh bông lang moka, bơ, hạnh nhân... Nhưng chỉ có bánh bông lang mạn là ăn lạ miệng và ngon (nếu mấy bồ làm khéo). Thơ xin chỉ cho mấy bồ cách làm bánh này. Mấy bồ hãy ra tay ngọc bên bếp hồng nhé!

Vật liệu :

- 30 g bột mì số 8
- 30 g đường vàng
- 1 hột gà tươi
- 25 g tôm khô
- 1 hột vịt muối
- 10 g bơ mẫn
- 10 khuôn giấy
- 1 chút hành củ
- 1 cây nghệ
- 1 nhánh tỏi
- 1 cây lạp xưởng (nếu có).

Cách làm nhân bánh :

- Tôm khô ngâm nước cho mềm rồi xắt nhỏ hột lựu.
 - Lạp xưởng rán lên rồi xắt mỏng thành lát dài.
 - Hột vịt luộc bỏ lòng trắng lấy lòng đỏ cắt nhỏ.
 - Củ hành và tỏi đập dập rồi cũng xắt nhỏ.
- Bắc chảo lên bếp, hơ nóng rồi bỏ bơ vào cho tan. Thả tỏi trước ; thả củ hành, tôm khô, lạp xưởng vào cho thơm

Bắc xuống bỏ hột vịt vào trộn đều.

Cách làm bánh :

Lấy hột gà đánh nổi, cho đường từ từ vào, đánh tiếp tục, rây bột mì vào đánh cho nổi dậy.

Khuôn giấy thoa bơ, đổ bột vào khuôn độ 2/3 thôi vì bột sẽ nổi lắm. Rắc nhân vào bột rồi cắm ngò lá vào, nướng là xong.

Bánh này làm tuy hơi... rắc rối nhưng khi «nếm» thì rất ngon và lạ miệng.

Thân ái chúc mấy bồ được mẹ khen.

THƠ-THO

bông hồng CHO GIA ĐÌNH

Anh :

— Người thay cha lo cho em.

Bấy lâu, các anh chị đã nói về những người mẹ hiền, những chị dịu dàng. Hôm nay tôi xin nói về một người anh cao cả. Một người thế cha.

Anh ơi ! Bấy lâu người ta vẫn nói «quyền huynh thế phụ». Anh đã bao lần lo lắng cho em. Anh đã bỏ một phần thời giờ quý giá để dạy bảo em, dù rằng thời giờ rất cần cho anh, Anh yêu quý, em vẫn biết rằng tính tình của người con gái vẫn dịu dàng hơn con trai. Nhưng ngược lại anh đã không làm trái câu «quyền huynh thế phụ». Anh dịu dàng khuyên bảo, thay mặt ba để dạy dỗ các em. Anh ơi, gia đình ta không có những người chị cả để dịu dàng

THU VẼ

Chiều nay nghe thoảng gió heo may
Mới biết thu sang, lá rơi đầy
Cô bé học trò hồn rộng mở
Chào đón thu vàng hương bay bay
Cô ngồi bên song cửa màu xanh
Lá rơi, vàng tuổi mộng mơ xinh
Có lẽ chim trời đang vỗ cánh
Đắp xây mùa lá úa rời cành
Và mây trước cửa bỗng trôi mau
Đề bé nghe hương gió thì thảo.

— « Thu mơ, thu mộng, thu nhưng nhớ »

Nhặt lá thu rơi, úa một màu...

TÊ HÁT NGUYỆT THI
(Đà Nẵng)

thay mẹ. Nhưng em đã có anh, người anh cao cả. Lo lắng từng giờ phút, từng giờ học, từng việc vặt cho em.

Trên con đường dài trên ngoại ô, Anh đã nói lên lên những lời êm dịu để chỉ bảo lại cho em những kinh nghiệm trên con đường học vấn cho em. Chỉ lại cách làm việc. Có những lần anh giận dữ la rầy. Nhưng những lời la rầy đó, em không hờn trách. Tưởng rằng anh có thể đánh em, nhưng không, rồi thời gian làm anh xoa dịu và quên lãng, nhưng em không bao giờ quên.

Anh ơi ! Có những lần em lại thăm trách anh. Em cảm thấy hổ thẹn khi nhìn anh. Xin anh tha thứ cho em. Rồi anh không nói lại cười xòa tỏ cử chỉ tha thứ thầm kín.

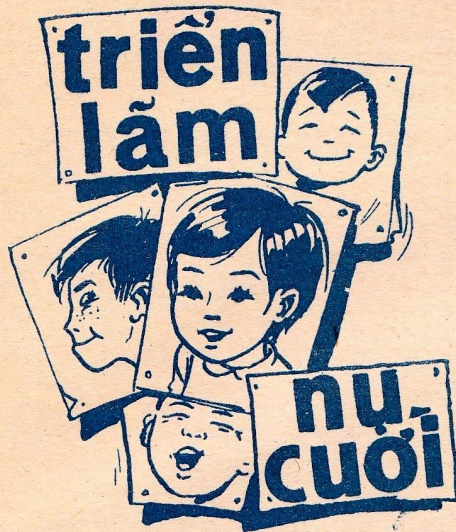
Anh ơi ! Cha mẹ chúng ta hàng ngày phải lo lắng, buôn bán để kiếm tiền nuôi con ăn học, không thừa nhiều thời giờ để dạy dỗ. Nhưng đã có anh.

Anh ơi ! Anh người anh cao cả bất khuất thời, thế, tìm mọi phương tiện cho mình và cho các em.

Anh yêu quý, em xin dừng bút và tặng anh một thời dịu dàng...

HDT

Khánh Hòa

LỜI CẦU NGUYỆN

Trong một phòng ăn tại một khách sạn, một nhà tu đưa tay cầm một đĩa đồ ăn, nhưng chiếc đĩa nóng quá ông ta liền kêu lên một tiếng không có tính cách của một tu sĩ.

Một ký giả ngồi gần đó vốn là nhà văn trào lộng liền lấy bút ra ghi.

Nhà đạo sĩ quay sang hỏi :

— Ông viết gì vậy ?

— Tôi muốn ghi lại lời cầu nguyện của ngài khi bị phỏng.

ĐỒ CỦA BA MÀY

Một bà mệnh phụ đang ngồi tiếp một bà bạn thì đứa con trai ăn mặc hippy tóc dài đi vào nhà.

Bà bạn hỏi :

— Bà để cho cháu ăn mặc như vậy à ?

Bà mẹ quay về phía cậu con quát :

— Đồ mất dạy, mày có coi bộ đồ của ba mày ra không ?

ĐỒ CỖ ĐÂY

Một anh vào tiệm bán đồ cỗ cầm một cái chén lên hỏi :

— Món này có bao lâu rồi cụ ?

Cụ già bán đồ cỗ già chừng 70 tuổi, ông cụ mỉm cười nói :

— Món này độ 30 năm rồi.

— Thế thì còn mới lắm.

— Thế còn cái tách trà này ?

— À, thứ đó chừng 40 năm.

— Cũng chưa được cỗ lắm !

— Hay ông lấy cái bình đi. Cái bình đó chừng hơn 50 năm rồi đó.

— Vẫn chưa cỗ lắm, cụ có món nào cỗ hơn nữa không ?

Ông cụ tức giận nói :

— Có tôi đây, ông chịu mua không ?

BẰNG CON ROI MÂY

Ba Tàng có tiếng đánh con dữ đôn, anh ta sắm một con roi mây để trên đầu tủ, cứ mỗi lần đứa nào có lỗi, anh ta liếc về phía đó là chắc chắn có chuyện.

Thằng con út lên 5 tuổi rất sợ con roi mây của cha.

Một bữa, nó lỡ tay làm bể cái chén kiêu. Ba Tàng giận lắm rút con roi nói :

— Út cúi xuống, tại sao mày không biết nghe lời tao, mày cứ lại chỗ tủ để giỡn cho bể chén, mày có sợ tao không ?

— Dạ có.

Quất cho thằng út mấy roi anh Ba hỏi thêm :

— Mày sợ tao như cái gì nói tao nghe.

— Dạ con sợ ba như con roi này.

MÀU DA

Cô bán hàng nói :

— Theo tôi bà nên chọn màu xanh này vì nó hợp màu da của bà.

Khách hàng nói :

— Không, da tôi màu hồng chứ, nó chỉ xanh khi nghe cô nói giá tiền đó thôi.

HÀM RĂNG CỦA TÔI

Một ông lão cứ leo lên cúi xuống trước mặt một bà đang xem chiếu bóng, bà này giận lắm hỏi :

— Cụ tìm gì thế ?

— Miếng kẹo cao su.

— Chỉ có một miếng kẹo mà cụ làm cho bao nhiêu người bất mãn thế sao ?

Ông già than :

— Nhưng trong miếng kẹo cao su có cả hàm răng giả của tôi.

THÍCH ĂN GÀ

Một ông điên cứ ngỡ mình là một con gà. Sau một tháng chữa bệnh, ông ta đã đỡ không còn nói mình là con gà nữa nhưng anh ta cứ hay đi loanh quanh ngoài sân.

Thấy anh ta bốt, ông giám đốc bệnh viện liền cho anh ta về, nhưng muốn trắc nghiệm cho chắc, ông hỏi :

— Anh là gì ?

— Tôi là con người

— Thế khi về anh làm gì ?

— Tôi muốn tìm một nơi yên tĩnh để nghỉ ngơi và làm công việc nhẹ nhàng.

— Vậy anh không về với vợ anh sao ?

— Không, tôi không thích

— Tại sao kỳ vậy, anh không nhớ vợ anh sao ?

— Thưa bác sẽ tôi nhớ chứ, nhưng vợ tôi thích ăn thịt gà lắm.

LẤY GÌ DỰNG NÓ

Một bác nhà quê lên tỉnh, tối thăm con trai ở trường đại học. Thấy nhiều sinh viên đang chăm chú theo dõi một cuộc thí nghiệm ở phòng hóa học, bác liền đến gần để xem họ làm gì. Giáo sư vui vẻ cho bác biết :

— Chúng tôi đang thí nghiệm một chất siêu dung dịch.

— Siêu dung dịch là thứ gì và để làm gì ?

Giáo sư nói :

— Đó là một chất lỏng có thể làm tan mọi chất đặc, siêu dung dịch có thể làm tan đá, gỗ, sắt...

— Hay, khoa học tiến bộ thật.

Suy nghĩ một lúc, bác hỏi giáo sư :

— Nhưng thưa giáo sư, nếu tìm ra được siêu dung dịch thì lấy gì dựng nó.

HẾT HO

Một người đàn bà mắc bệnh ho kinh niên, người ta khuyên bà nên đến một ông lang ta nổi tiếng về chữa bệnh ho.

Sau khi xem mạch, ông lang bảo :

— Bệnh bả phải xỏ mới được, bà cứ mang gói thuốc này về uống một lần rồi sáng mai đến đây.

Hôm sau bà ta mệt nhọc đến, ông lang hỏi :

— Thế nào, bà có thấy đỡ ho không ?

Thiếu phụ lắc đầu nói .

— Thưa ông, tôi hết dám ho rồi.

TẾT CỦA THIẾU NHI NHẬT

ĐÀNG LINH (sưu tầm)

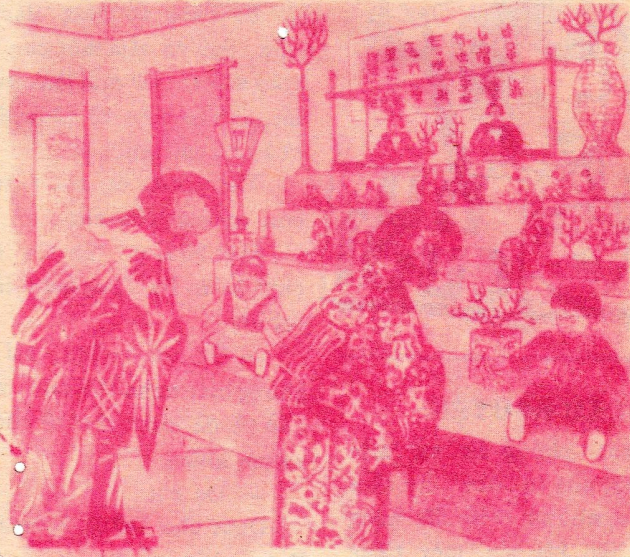
Ở Việt Nam, cả Trung Hoa nữa, hàng năm, trẻ con chỉ có ngày rằm tháng 8 âm lịch là cái tết đích thực dành riêng cho tuổi thơ. Hoặc nếu cần tính thêm cho nhiều nhiều một chút thì các em cũng chỉ có 2 dịp nữa, tết Nguyên đán (1-1 ÂL) và tết Đoan Ngọ (5-5 ÂL) tạm gọi là gần gũi với tuổi nhỏ, những niềm vui: được lì xì, được mặc quần áo mới. Hoặc nữa, kể đến cùng, các em nào theo đạo Thiên Chúa được vui thêm vào lễ Giáng Sinh. Nhưng ở Nhật, một nước tuy cũng có nhiều tập tục na ná Việt Nam và Trung Hoa, thì mỗi năm, trẻ em lại có những 3 cái tết chính thức, theo thứ tự thời gian: (Tết con Gái), «Tết con Trai» Tết lên bảy, lên năm, lên ba. Ấy là chưa kể tết Nguru-lang Chức-nữ cũng là một cơ hội để thiếu nhi Nhật Bản được vui ghê nữa

TẾT CON GÁI

Thực ra, tết con gái gọi là tết Búp Bê (Hina Matsuri) thì đúng hơn. Tết này vào ngày mùng 3 tháng 3, là một dịp triển lãm búp bê của các em gái. Búp Bê là đồ chơi đựng về con gái, hoặc cũng là tác phẩm thủ công thích hợp với con gái hơn, cho nên đã có cái tên «Tết con gái». Tết con gái, trước hết có tính cách gia đình, các cô trưng bày tác phẩm, thì cha mẹ, anh chị em trai đóng vai «đi xem», khen thưởng, cho nên cũng là dịp vui chung cả nhà.

Di nhiên Tết con gái phải có màu sắc riêng, những nghi thức cá biệt (như Lễ Giáng Sinh luôn luôn đòi hỏi một vài thứ tối thiểu: cây thông già Noel...). Một tết con gái đủ ý nghĩa thì phải hội được cả một triệu đình thời xưa! «nói lên» được nếp sinh hoạt đang buổi chiều, có vua ngự trên cao, có quần thần dưới bệ, gọi là bộ búp bê «dairi bina»

Một cái giá nhiều bậc ở giữa nhà, gian chính. Bậc cao nhất, bày riêng

hai búp bê tượng trưng Hoàng Đế và Hoàng Hậu, bậc thứ hai, «chỗ đứng» của các trang nữ lưu «khả phong» quyền quý vào hàng danh dự của quốc gia. Cứ thế mà phân ngôi, bậc thứ 3, nhạc bộ, gồm 5 nhạc sĩ của hoàng cung, tiếp theo, 2 chiến sĩ cầm khí giới đại diện Ngự lâm quân, cho đến dưới chót là 2 chàng... «quan hoạn».

Sự phân ngôi như vậy còn đòi hỏi những cái kỹ, những cái đế bằng đất, trạm khắc sơn thiếp hẳn hoi để phân biệt «người nào của ấy», chẳng hạn, vua thì phải ngồi trên ngai vàng.

Những «dairi bina» thường thường chỉ thấp nhỏ từ 10 đến 13 phân, nhưng cũng có trường hợp tùy hứng, chúng có thể cao đến 3 tấc.

Tết con gái có từ thế kỷ XII vào thời kỳ nghề làm búp bê ở Nhật bắt đầu phát đạt, người ta nài ra sáng kiến «đấu xào» búp bê rồi thành quen lệ, thành Tết và đến thế kỷ XVIII trở đi thì mỹ tục đó thịnh hành. Rồi dần nữa, theo thời gian, Tết con gái biến đổi dần, đúng hơn, một khía cạnh quý phái.

Xưa kia, ngày 3-3 vốn dĩ chỉ có một ý nghĩa khác; đề cầu xin sự bình an, hạnh phúc, người ta mang những hình nhân bằng giấy ra sông, biển, ném xuống nước trôi đi với niềm tin chúng sẽ đem theo buồn khổ, bệnh tật. Tự lẽ đó, khi đã lỗi thời, người ta chuyển hướng, đồng hóa những hình nhân giấy vào nghề tạc tượng, tết búp bê, những «dairi bina», và đặt ra Tết con gái. Ngày nay, Tết con gái là dịp để các thiếu nữ họp bạn vui chơi trong không khí gia đình. Chẳng hạn, các cô mời chị em bạn đến nhà ăn cơm, bữa cỗ được dọn ra trước đám búp bê. Lúc nhập tiệc, họ cũng mời búp bê dự, bằng cách cúng rượu «Shirozake» (gần giống rượu nếp cẩm) họ cũng «chén tạc chén thù» nữa.

Như đã nói, tết con gái là thứ tết của con nhà giàu, một khía cạnh quý phái. Thật vậy, một bộ búp bê «dairi bina» đắt lắm, cũng trang phục gấm vóc, lại còn có giá trị đồ cổ, của gia bảo lưu truyền đời đời. Thời trước, phụ nữ Nhật Bản, khi lấy chồng, thường được tặng món quà cưới bằng búp bê «hina». Ngày nay, loại búp bê đó vẫn là một cái gì tư

trang, niềm vui của những người con gái xứ Anh Đào.

TẾT CON TRAI

Tết con trai còn gọi là Ngày Nhi Đổng, gần giống màu sắc Tết Trung Thu, nhưng lại vui vẻ mừng 5 tháng 5. Thời xưa, ngày 5-5 là: «Tango-no SekKu» (Tết con Trai) cũng như ngày 3-3 dành riêng cho con gái.

Tết con trai cũng có tục lệ trưng bày búp bê, nhưng bày trên cái «tokonoma» (một thứ án thư) chứ không bày trên bục gỗ và chỉ có những búp bê tượng trưng các vị anh hùng trong lịch sử, dã sử, chứ không phải búp bê «dairi-bina» Thêm vào đó, khung cảnh Tết con trai cũng hào hùng hơn, đủ các đèn nến, trầm hương, uy nghi chẳng khác bàn thờ Tồ Quốc với đủ thứ tượng trưng cho chí làm trai: Kiếm, cung, cờ, biền.

Vào dịp này, theo cổ lệ, cha mẹ lại làm cho con bánh «Kashiwaniochi» (một thứ bánh mặn gồm bột với đậu, gói trong lá rêu) và bánh «chi maki» (bánh ngọt, làm bằng gạo, gói lá tre) Cũng như ở Việt Nam, Tết Trung Thu phải có bánh dẻo, bánh nướng.

Tết con trai gần gũi với tết Trung Thu ở chỗ cũng có đèn hoa sặc sỡ. Đèn hoa, có cái dài đến 10 thước, cắm trên nóc nhà, có gió đu đưa trông thật vui mắt. Cần nhất là đèn cá chép, cá gáy, loài cá mà người Nhật cho rằng khỏe mạnh, tinh khôn hơn cả, với ngụ ý cầu mong cho con em họ cũng dần giỏi, vững chãi đủ sức tiến tới trên đường đời cũng như con cá chép vượt được thác lũ.

Tết con trai xuất hiện phỏng chừng vào triều đại Edo đệ nhất (1803-1868). Hồi đó, có tục lệ, những gia đình hiệp sĩ, ngày 5-5, thường cắm cờ xuất trận ở đầu hồi. Cũng còn có thuyết khác cho rằng Tết Con Trai xuất hiện từ ngày Hojo Tokimune chiến thắng quân xâm lăng Mông Cổ (5-5-1282). Một thuyết khác nữa, đó là ngày Nhật Bản thống nhất lãnh thổ (thế kỷ XIV, cũng vào ngày 5 tháng 5)

«Shobu», hoa cúc Nhật, được xem là truyền thống của Tết Trẻ Con, cho nên còn gọi là Hội Hoa Cúc nữa, cũng như Tết con gái còn gọi là Hội

Hoa Đào. Tập quán cổ truyền ở Nhật có đức tin hoa Cúc thanh khiết, tẩy uế trong tâm óc. Do đó, người Nhật có thói quen tắm nước nóng nấu với lá cúc, là một tục lệ, chứ không phải một sự ngẫu nhiên.

TẾT «LÊN BẢY, LÊN NĂM, LÊN BA»

Hai tết «Hina Matsuri» dành cho con gái, và «Tango no SekKu» dành riêng cho con trai, thì tết «Shichi go San» (7.5.3) không phân biệt nam, nữ nhưng lại giới hạn về tuổi, của các em lên bảy, lên năm, lên ba.

Hàng năm, ngày 15 tháng 11, các cô, các cậu đó được diện quần áo đẹp, theo cha mẹ đi lễ, để trước hết là tạ ơn Trời Phật đã che chở, phù hộ cho mạnh giỏi và sau là cầu xin, trong tương lai cũng được bình an.

Ở Nhật Bản, có tục lệ «ủy thác» trẻ sơ sinh cho thần thánh, ngày thứ 30 (con gái) hoặc ngày thứ 31 (con trai). Cha mẹ đưa con đi lễ để xin «Thờ thần» hay «Thành hoàng», những đấng thiêng liêng, linh hiển được trong vùng thờ phượng — che chở. Cho nên, khi đã sôi rỗi, lên bảy, lên năm, lên ba thì tết Shichi go San là dịp cha mẹ tạ ơn chư thánh và cầu xin các ngài «tiếp tục» phù hộ cho con. Vào hôm đó thì những nơi chùa chiền, đền thờ chật ních trẻ con Lễ hết, thường lệ các cô cậu còn được cha mẹ cho dạo phố, ăn quà, mua sắm, thành thử cũng là cơ hội để các tiệm ăn, cửa hiệu tha hồ đắt hàng!

Trong ngày lễ, Thiếu Nhi Nhật thường hay bày búp bê ra trước ngưỡng cửa rồi bày biện đồ ăn, mời mọc búp bê ăn như người thật

TẾT CÚNG SAO

Tết cúng sao, tiếng Nhật gọi là «Tanabata», nhằm ngày 7 tháng 7 hàng năm. Tuy đáng lý phải là tết của người lớn — vì có tính cách lãng mạn — nhưng trẻ con vẫn được vui góp và cũng thích thú chẳng kém những ngày hội dành riêng cho tuổi thơ. Tanabata là cái khung cửi hoặc cô gái dệt vải. Ở trường hợp này chữ đó đúng nghĩa «Chức nữ» trong sự tích vợ chồng Ngâu, «con trời lấy chú chăn trâu cũng phiến», truyện Thần thoại từ bên Tàu truyền sang Nhật cũng như đã du nhập Việt Nam từ thuở nào xa lắm, trước Tây lịch.

Ngưu lang, tiếng Nhật gọi là «Hikoboshi», một vì nam tú. Và Tanabata, trích trong «danh từ địa tự» Ame no Tanabata Hiemno-Mikoto: nữ chúa nghề canh cửi.

Thoạt tiên, Tết cúng sao du nhập nước Nhật, chỉ có ảnh hưởng trong hàng vương giả, ngày 7-7, vua và hoàng hậu cùng hoàng gia thiết lễ trong vườn thượng uyển chiêm ngưỡng và làm thơ cảm đề mối tình ngang trái của Ngưu lang, Chức nữ. Rồi lần nữa, thứ dân cũng noi theo.

Tình mơ ngày 7-7, người ta đi hứng sương đêm ở ngoài vườn, làm nước pha mực để khai bút, gieo vần thơ lộ ước vọng của mình. Trang thơ đó sẽ buộc vào một cành tre trong vườn, với niềm tin trở nên văn hay chữ tốt hoặc giỏi việc vá may.

(xem tiếp trang 32)

* SÁNG TÁC *

TRĂNG THU CỦA NHÀ NGHÈO

của THƠ THƠ

Chú bé nằm vắt tay lên trán, mắt dán vào tấm lịch treo tường. Ôi dào! còn những hơn tuần nữa mới Trung Thu cơ, chú bé thở dài sườn sượt — chú bắt chước u đấy —. Hằng năm, cũng vào ngày này, chú đã nghe ba và u bàn bạc mua sắm thức dùng cho ngày rằm sắp tới, chú nằm dưới chân u hưởng những ngọn gió nhẹ nhưng mát của u, chú nhìn thấy chiếc miệng có duyên của u đang thăm thì với ba :

— Nhang vòng này, hương này, vàng mã này, lại còn cả vạn thọ, cả bưởi, na và bánh nữa. Trăm thứ linh tinh chả ra đâu vào với đâu!

Chú nghe thấy tiếng thở dài sườn sượt của u, tiếng găt nhẹ của ba. Chú vươn vai, lấy tay đập vai u.

— Ơi! u ơi, u quạt chả mát chi cả!

U «ừ ừ» rồi nhẹ nhàng cầm chiếc quạt lên phe phẩy vài cái, tay lăm lăm cây viết. Miệng lăm bầm nhỏ. Chú bé nằm lơ mơ một lát, đến lúc u tê chân vì phải chiếc đầu của chú đè, u cần nhẫn nhưng không nghe tiếng thưa của chú bé thì quay ra, Chú bé đã ngủ tự hồi nào.

Ba nằm gối đầu lên bụng của chú bé, vừa lúc lắc cái đầu ngựa ngựa của ba, một tay bấu lấy cái chân

kháng khiu của chú, một tay cù vào nách chú bé, chú bé cười rích lên. Nghe tiếng ồn ào, u buông cây viết xuống phàn, cần nhẫn.

— Cha con nhà ông nghịch cái gì thế. Có đề cho tôi yên không nào. Có mỗi một con tính mà cả giờ chưa xong.

Ba nghe thấy chỉ ngừng giởn với chú một chút rồi lại tiếp tục. Một lúc, đùa đã mệt, ba buông chú ra rồi ngả người trên ghế bố.

— Sắp Trung Thu rồi, phải không u nó.

U không trả lời, lại thở dài :

— Lại mua với sắm

— À mà này! thằng Cu này —

Ba quay sang chú bé — Mà phải biết, xưa quê tao ở Bắc Ninh, nổi tiếng về hát trống quân, quan họ cơ đấy — chú bé ngẩn ra, ba vẫn thao thao — Ừ, phải biết. Nhất là mấy đứa con gái trong làng, sao mà nó đáo để thế. — ba vừa nói vừa liếc u — nhất là cái Trìn mắt toét con ông cả xóm dưới, nó mà trêu lại thì phải biết, phải biết, phải không u nó. U cười, tiện tay với cái quạt đập khê vào chân ba.

— Phải gió chửa. Mong cái ngữ ấy ra mà cho thằng Cu nó nghe. Hay hóm lăm đấy!

Ba cười, quay sang chú bé mà cù nách.

— Hay hóm lăm đấy, hay hóm lăm đấy! Thằng cu con.

Chú bé không hiểu nhưng cũng cười rích lên.

Chợt ba nghiêm mặt, quay sang hỏi u :

— Năm nay u nó tính mua những gì đấy nhỉ? Tiêu với pha, lại quê căng thôi.

Chú bé nhớ đến những ngày mưa gió, ba lang thang đạp xe hết phố này đến phố khác kiếm khách, nét mặt đăm chiêu của ba vào buổi tối trở về làm chú muốn khóc. Chú bé nhớ đến nét mặt lo âu của u vào những lúc chạng vạng, hai vai oằn dưới gánh chè còn đầy, mà chú hôm nào cũng được ăn của ế.

Chú bé cũng nhớ đến anh Cu nhớ, anh Cu nhớ buồn bã trở về với phích cà rem đầy ắp. Nhưng mưa gió không làm nản lòng ba, u, anh em

chú.

Trong nhà chỉ có chú là nhân nhất, chú chỉ có việc đọc ê a suốt ngày, đêm về trả bài cho ba rồi lăn ra ngủ.

Nét mặt u hơi rạng rỡ :

— Năm nay phiên phiên thôi, chỉ mua hương nến và cân bánh là đủ, vàng mã hoe hoét chi cho phí cả tiền, vô ích.

— Còn thằng Cu con — ba hỏi — năm nay có mua đèn đuốc gì không?

Chú bé tươi hẳn lên, nhưng rồi xịu xuống, ngập ngừng.

— Anh Cu nhớ, cu nhớ có... gì không?

Ba cười phá lên, và ôn tồn :

— Anh cu nhớ, cu nhớ lớn cả rồi, ăn bánh cũng vui chán thôi! Với lại, Cu con bé thì Cu con được đèn, nhưng Cu con cũng được ăn bánh nữa. Thế Cu con nhất định mua đèn gì nào?

Chú bé ngẫm nghĩ một lát rồi nói:

— Thôi! con chả thích đèn. Con lớn rồi. Ba đừng gọi con là Cu con nữa. Tiền ấy ba dành mua tào tầu cho u, với ba, với anh Cu nhớ, cu nhớ.

— Với con nữa chứ. Cu... Lớn.

U ôm chú bé vào lòng, vuốt ve.

— Con u thật là ngoan. Hôm ấy, U sẽ thưởng cho Cu con... Chào! thằng bé lại ngủ rồi...

Chú bé lấy dùi đánh vào chiếc trống con, miệng hát theo ba.

— Trăng sáng lắm ai ơi (ời ời ời).

Trăng sáng lắm ai ơi!

Ông trời này, hãy xuống cho tôi vui cười (thình thùng thình).

Chị Hằng này, mau phát đồ chơi.

Đêm Thu này, Trăng sáng vui chơi nô đùa (thình thùng thình).

Anh Cu nhớ đang múa may với mặt nạ ông Địa, toe toét cười. Cu Nhớ đang phùng mang trợn mắt, chụp bên này, nhả bên kia với mặt nạ ông lân.

U ngồi nói chuyện với ba trên chiếc chõng kê ngoài sân. Trăng bây giờ thì sáng lắm. Nhưng ba u hẹn nhau sẽ thức khuya để xem trăng bị gấu ăn, hai người nhâm nhi với chén trà nụ, thỉnh thoảng, u quay sang đút miếng bánh nướng vào miệng chú bé, miệng thét :

— Cu Nhón, Cu Nhõ vào đây ăn bánh nào, đũa mõi. Nhưng hai Cu ta vẫn mê say với đồ chơi quý báu ấy. Miệng cười toe toét, thỉnh thoảng lại gừ gừ lên như tiếng găm của ông Ba Mươi. Chú bé lúc sau này đánh trống rời rạc lảm, vì hai mắt chú đã díp lại rồi.

Mơ hồ, chú nghe có tiếng trẻ con hát vang vang trong con ngõ những bài thằng Cuội ngồi gốc cây đa, bài Tết Trung Thu đốt đèn đi chơi, em đốt đèn...

Chú bé té phịch xuống cỏ, chú nghe loáng thoáng tiếng u kêu lên.

— Thằng Cu... «lớn» đến thế thì thôi. Không dậy mà xem chúng rước đèn, vui quá đi mất!

THƠ THƠ

MỘT NGÀY CỦA MÙA THU

(dấu ái về cô Mầu)

Em kéo cao cổ áo lên, chiếc áo len màu tím không đủ sức chống lại với những ngọn gió thu lạnh lạnh thổi về. Trời còn sớm mù sương, con đường trước mắt em mờ mờ trắng đục dưới màn sương dày đặc bao phủ. Buổi sáng mùa thu âm đạm và lạnh lẽo ghê chừng. Hai hàng cây bên đường và cành lá giao nhau âm thầm tình tự — Mùa thu đã trở về — Mùa áo trắng tung bay — Mùa lá vàng rũ chết — Mùa thi sĩ mộng mơ — Ôi! những ngôn từ đang réo rắt lên bản nhạc huyền thoại của mùa thu. Những giọt mưa thu tím buồn đã bắt đầu giăng mắc trên ngàn cây — Và con đường thì phủ đầy lá

chết — Lá thu rơi, rơi mãi như một điệp khúc không ngừng. Lá thu miên man trên những tà áo trắng học trò bé bỏng, miên man trên những mái tóc còn ngát hương hồn nhiên. Em thương mùa thu, thương những chiếc lá vàng rũ chết, thương con đường xanh bóng mát trời thu. Mùa thu trở về cho em sống lại kiếp học trò thánh thiện mà em đã bỏ quên trong ba tháng hạ buồn ngút mắt. Mùa thu trở về cho con đường PTG rợp trời áo trắng. Ôi! một mùa thu diễm ảo và thần thánh. Mùa thu trở về cho lá vàng hiu hắt, cho tim em chọt vùng dậy với kỷ niệm đẹp, như mơ mà đã lịm chết khi phượng nở nồng nàn — Cũng hàng cây này, cũng con đường thênh thang mở ngõ này; em đã đến với khung trời GL hiền hòa, đến với nụ cười dấu ái của cô Mầu nở trên môi. Đôi vòng tay thương yêu cô rộng mở đến vào lòng. Ánh mắt muộn phiền cô làm em ngất ngây say.

Em thương cô từ ngày nớ, ngày lá thu vàng dấy chết, ngày ngàn cây trơ trụi điu hiu. Em sung sướng lặn ngụp trong vùng trời ngò ngọc đó. Những tháng ngày của yêu thương, triu mến và vụng dại. Em quên hẳn màu đỏ thắm của Phượng, quên hẳn ve sầu tấu khúc nhạc chia xa. Cho đến khi em chọt nhìn lại thì chao ơi! bóng thời gian đã ngã dài trên mái tóc em. Và em thực sự nhận ra rằng em đang rượt đuổi theo quả cầu hạnh phúc lạnh lùng vọt xa tầm tay với bé bỏng của em. Thời gian lạnh lùng trôi bên em, như hạnh phúc lạnh lùng lãng quên em. Em trở về sống với những ngày hạ buồn mênh mông và dài thênh thang này. Cuộc sống em tẻ nhạt hơn bao giờ hết. Em mong đợi ngày lá thu bay, ngày mưa thu tím buồn giăng đờ, ngày mây thu hồng treo vắt vẻo trong khung cửa buồn nhà em. Những ngày hạ làm tim em khác khoải, làm hồn em tái tê theo những giọt mưa mùa hạ trắng xóa đan chặt vào nhau. Bao luyến nhớ buồn phiền đọng đầy trong đôi mắt em — Và nước mắt — Và áo trắng lặng lẽ rơi ướt đầm mười đầu ngón tay bé nhỏ. Em đợi chờ mùa thu đến để ày hạ nhớ

lùi về kỷ ức, bỏ quên trong tiềm thức. Cho đến bây giờ — Một ngày mùa thu bắt đầu — Một ngày em trở về những dấu chân xưa — Một ngày em bước lên vùng kỷ niệm — Áo trắng em vẫn hồn nhiên thanh thoát, bước chân em vẫn rộn rã khua vang. Con đường thì vẫn thênh thang như ngày nào, nhưng hai hàng cây bên đường thì đứng đưng đưng lạnh lùng. Em ngớ ngàng nhìn lại sau lưng — Chao ơi! yêu thương đang vẫy tay chào em lần cuối. Em với tay vào khoảng chân không — Em chơi vơi lạc lõng — Em ôm mặt xót xa. Và em khóc, những giọt nước mắt nóng bỏng lăn dài trên má, mẩn mẫn ở môi. Em nghe cơ hồ mạch máu ngừng chảy, em nghe tâm hồn vụn vỡ rạn nứt. Ưu tư muộn phiền triu nặng trên đôi vai gầy giá buốt của em. Mùa thu vẫn còn đó, lá thu vẫn còn bay, mưa thu vẫn buồn hiu hắt. Nhưng thương yêu đã mất rồi, xa hẳn hai bàn tay gầy guộc xanh xao. Ước mơ em thì rã tan như bọt bong bóng vỡ. Ôi! Cho đến bao giờ thì em thì con bé mang nhiều buồn phiền quên được đôi mắt xa xăm sâu muộn, nụ cười dấu ái ngàn thương của cô Mầu kính yêu suốt đời — Em thân thờ bước trên phiên cỏ buồn, cỏ như lòng em, mưa buồn như tim em, thu buồn như hồn em. Và công trường xám buồn đang hiện ra dưới đôi mắt nhòa lệ của em... Một ngày phiên của mùa thu. Một ngày đánh dấu những luyến ái, nuối tiếc khôn chừng.

ĐẶNG HOÀNG LAN
(GL)

Trả lời đố vui

Giải đáp câu đố:

- 1) Phạm Ngũ Lão
- 2) Trần Quốc Toản
- 3) Nguyễn Trung Trực
- 4) Lý Thường Kiệt
- 5) Trương Vĩnh Ký

Giải đáp đố vui:

- 1) Con rắn hổ ngựa
- 2) Bức ảnh.

LÝ HỒNG ĐỨC
(Kiên Giang)

thiều nhi/23

TÍ XIU ĐẠI THẦN LỰC

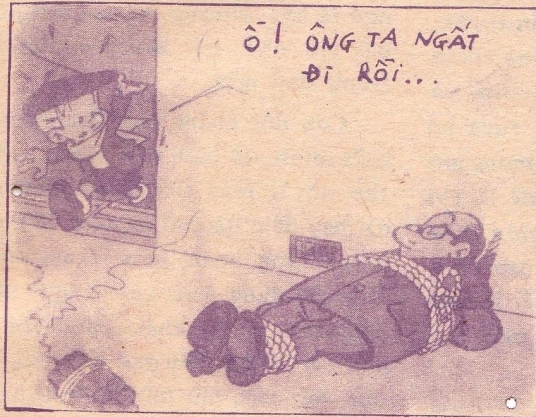
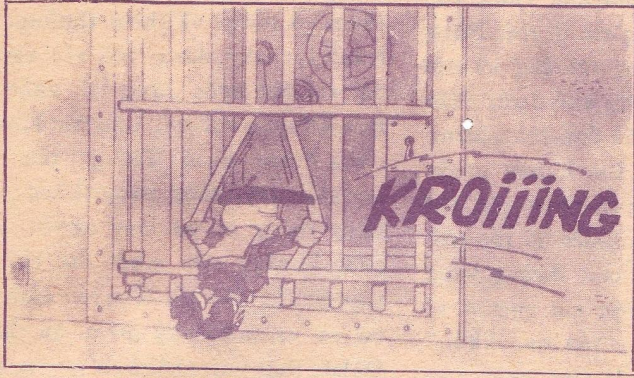
với bức văn tự kỳ khôi

TRANH của PEYO và WALTHERY

CHU QUẢN chuyện ngữ

Đây là kỳ công thứ nhất của TI' XIU

MÂY MÙA THU

Em yêu mùa thu ngay từ khi còn bé. Thuở xưa khi nhìn những chiếc lá lao mình xuống vũng nước trước sân nhà lòng em chột nao nao một nỗi niềm khó tả, khôn nguôi. Mỗi mùa thu đi qua để lại trong em biết bao nhiêu tiếc nuối. Những chiếc lá cứ lao mình xuống, từng chiếc rơi rơi, từng chiếc rụng rời để lại thân cây trơ lá giá rét khi mùa đông đến. Nhưng từ đó em yêu mùa thu khôn tả. Em mong chờ mùa thu đến từng ngày, từng ngày .. và đón nhận trông đôi bàn tay dẫu ái. Em thường đi một mình trên con đường lá đỏ, có hai hàng cây chạy dài ngút ngàn để thấy mùa thu hiện diện trước mặt. Một cơn gió thoảng nhẹ, những chiếc lá rời cành lao xuống. Con đường bây giờ ngập lá. Một chiếc lá rơi trên tóc, rơi dưới chân em. Mơ hồ có tiếng reo vui của em cất cao trong gió. A ! Đây rồi những chiếc lá mùa thu, mùa trong đợi. Bây giờ em sẽ là con nai vàng ngơ ngác đạp xào xạc trên lá vàng khô. Mùa thu đến trong em nghiêng, trong em mong đợi, em muốn reo hò thật to, muốn chạy đến vườn cỏ đằng kia nằm xuống để nhìn những cụm mây trắng trời lững lờ... nhưng không, em vẫn đứng đây, yên lặng nghe niềm mến thương dâng cao, một chút nao nao trong lòng như ngày xưa còn bé. Một trời thu thật

thiều nhi/26

diêm ảo trước mặt em : Mây mùa thu trắng trong như tà áo em ngày về. Gió thu vương nhẹ trên tóc em dịu dàng, vuốt ve đôi má. Nắng thu soi sáng con đường em đi tới. Nắng in bóng nhỏ nghiêng nghiêng và một rừng đầy lá thu vàng khô dưới chân em. Em không muốn đạp lên những chiếc lá thời gian. Em không muốn nghe tiếng xào xạc tựa tiếng rên thê thảm đau đớn của chiếc lá tàn rơi. Em chỉ muốn nhìn con đường vắng đầy lá thu đưa bước em ngược về thời gian, ngược dòng quá khứ. Ngày xưa, xưa thật là xưa, ngày xưa của mùa thu chín, mười năm trước. Ngày ấy em chỉ là đứa bé con chiều chiều theo anh chị chạy đi tìm và lượm những chiếc lá vàng rụng bó thành từng bó đem về. Em mong gió lên từng chập, từng chập để lá rơi nhiều và vui sướng khi nhìn thấy những bó lá càng lên cao, cao nữa. Ngày xưa mùa thu chưa phải là mùa thu, chỉ là những ước mơ nhỏ, thơ ngây, mộc mạc...

Và bây giờ, khi mùa thu đến, em cũng mong gió lên và lá vàng rơi. không phải để nhặt thành từng bó nhưng để nhìn những chiếc lá bay trong gió mà mơ ước một cuộc đời khoáng đạt, yên lành như mây trời mùa thu năm ấy...

LY CA

(Thu Ước Mơ - Trung Vương)

buổi chiều vu vơ

Khuyên lững thững đi lên. Ngược dốc bao giờ cũng mệt nhưng có một sự thích thú lạ lùng

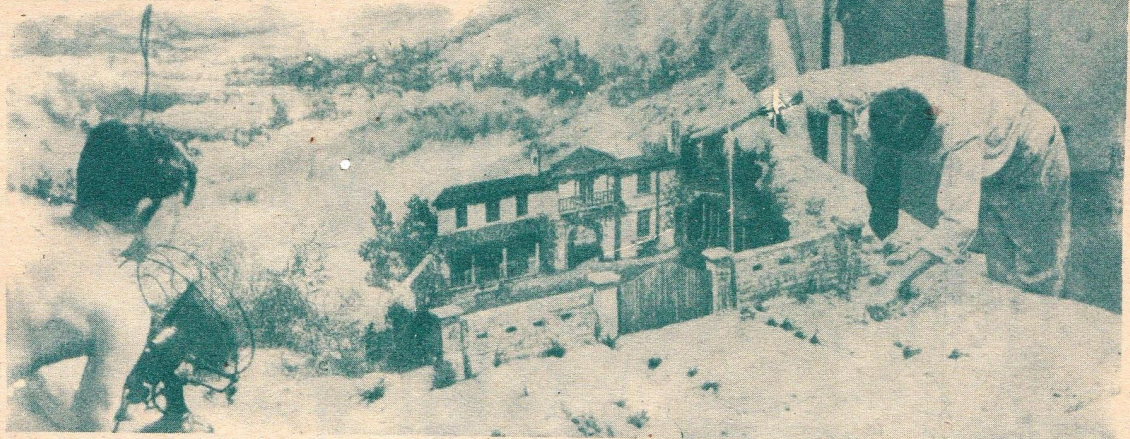
Cảm giác chinh phục cuộn cuộn dâng lên làm Khuyên vui vui, hát nhỏ một bản nhạc cũ, đại khái nói về buổi chiều, có nắng vàng, nhẹ

nhàng, trái dài. Đằng sau lưng Khuyên là ngọn đồi thấp, đầy cỏ tranh lao xao, san sát nhau, đôi khi Khuyên có cảm tưởng, đó là một thảm cỏ mượt và thềm thường. Đồi tranh lúc này đang reo xào xạc kéo dài rồi đột ngột dừng lại, ngàn ngơ làm Khuyên vui tai. Lâu lắm Khuyên chưa được nghe Thông reo Cao nguyên này vắng rừng thông, vắng tiếng thông vì vu làm người nghe băng khuâng tiếc nhớ dù chỉ một thoáng rồi mất hút. Khuyên đắm nhớ vu vu về những kỷ niệm ấu thơ ở Đà Lạt, thật vui, thật hồn nhiên, ngây ngô lạ kỳ. Những cái ngây ngô mà bây giờ nhớ lại, Khuyên tiếc nhớ trong đầy mắt.

Con dốc chấm dứt làm Khuyên giật mình, để biết trời sắp tối. Mùa thu này là mùa thu chẳng biết ngày dài hay đêm dài, có lẽ đêm đến mau hơn nhưng ngắn hơn ngày, có lẽ, Khuyên đang vui và sẽ ngủ ngon. Thật tinh mịch; khói cơm chiều của một vài buôn Thượng bay lên, đục đục, mờ mờ, mù mù hình ảnh thật đậm ấm; gợi nhớ đến gia đình và căn nhà có mâm cơm. Khuyên yêu khung cảnh ấy lắm nhưng lại yêu luôn mùa mưa lất phất buổi chiều. Lạ lùng như tính nết bất thường của Khuyên, có lần nổi hứng bất từ, (cái hứng này chắc chắn do ba truyền) Khuyên xách va li trèo lên chuyển xe đồ chạy ngang qua thành phố để về Saigon, ở nhà vồn vện một đêm, lại trở lên đi học. Má thường mắng về cái tội «giống ba» này hoài làm cả Khuyên lẫn ba đều cười; nụ cười xin lỗi làm má .. cười theo, âu yếm. Con đường về nhà trọ cũng gần, con đường chắc chắn vắng vẻ, buồn như buổi chiều cao nguyên bao trùm lấy tất cả lấy Khuyên, làm Khuyên nghe gầy gầy lạnh. Nhưng Khuyên vẫn cứ đi chậm mà không sợ bị đuổi gáp. Thông thả lại chiều nhé. mùa mưa có nắng rất quý, hãy để Khuyên thụ hưởng hết chiều nay, chiều vui nhất mùa mưa. Mùa thu mưa, chiều nhé. Hãy chậm chậm lại chiều ạ !

ĐỖ TÚ KHUYÊN
Báo Tuổi Trẻ 11-8-72

XẢO THUẬT DẪN GIẢI BẰNG HÌNH

Trên màn ảnh hiện ra một cảnh hôn chiến trước tòa lâu đài. Súng nổ... đạn bay... người chết... tất cả chỉ là xảo thuật được thực hiện bằng cách ghép phim :

— Trước tiên là người ta làm một tòa lâu đài bằng giấy, bìa, và các cọng cỏ. Cảnh núi hùng vĩ phía

sau chỉ là những mảnh bóng gòn được uốn nắn bởi một bàn tay khéo léo. Gió thổi lồng lộng làm cây cối nghiêng ngả, cát bụi mịt mù, tất cả chỉ do có một cái quạt kê trên cái đôn gỗ (xem hình 1). Chuyên viên thu hình này vào phim ảnh. ◦

— Các diễn viên đóng trò trước một cái phông trắng, phải tưởng

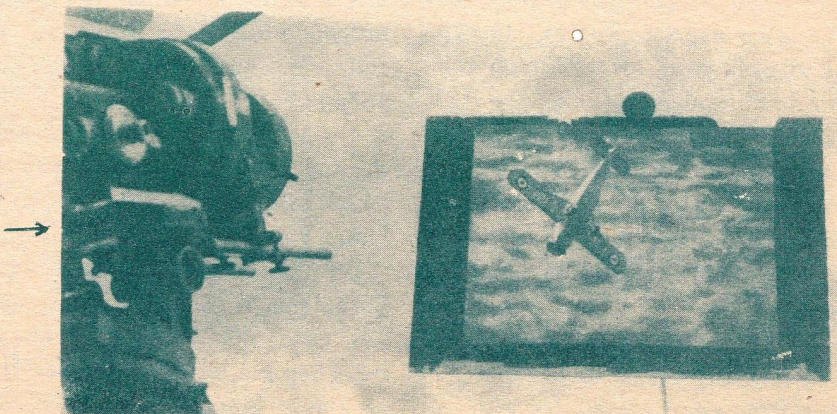
tượng như đang đánh nhau trước lâu đài ! Chuyên viên lại thu cảnh này.

— Sau đó đem chiếu cả 2 cuộn phim trên và dưới lên một tấm gương để hai cảnh hòa lẫn vào nhau. Rồi chuyên viên lại thu hình lần thứ ba. Cuộn phim này chiếu ra sẽ y như cảnh mà đạo diễn mong muốn !

— Đây là cảnh núi lửa Peleé (Pơ-lê) đang bắt đầu hoạt động. Khói phun mịt mù từ miệng núi bốc lên. Các em có biết rằng khói ấy là do một ông ghiền thuốc, ngồi sau bức hình vừa hút ống vố, vừa phun khói qua một lỗ thùng ở miệng núi. Máy quay phim để trước bức hình, thu lấy cảnh này, và khi chiếu ra sẽ y như thật !

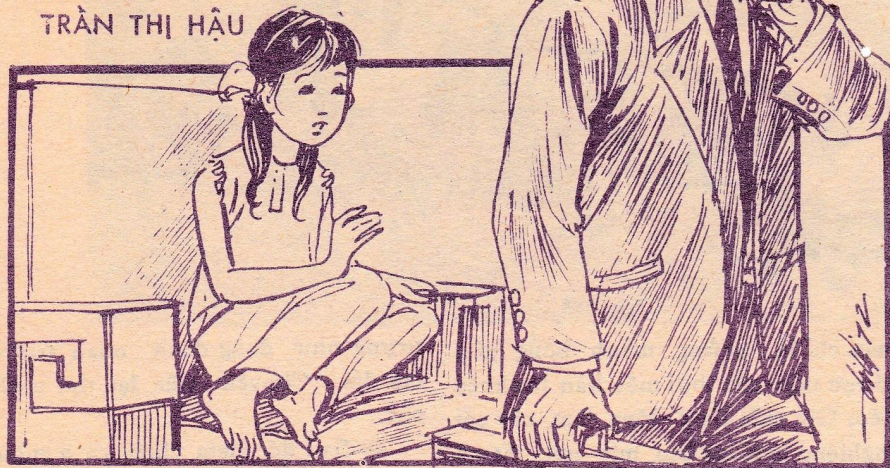

— Cảnh phi cơ gặp bão tố : thu hình phi cơ bay trên không trước. Rồi chiếu hình này lên một tấm gương. Trước gương để một tấm vải ve mây mù và có quạt thổi làm lung nhùng như sao động. Trên tấm gương sẽ vừa có phi cơ, vừa có bão tố, thu hình lần thứ nhì là xong !

CHIẾC ĐÈN Ông sao

TRẦN THỊ HẬU

Bé ngồi thu mình trong chiếc ghế sa-lông rộng lớn, êm ái như cô mèo nhỏ. Mi-Mi nằm trong lòng Bé đã ngủ say. Con bé đến ghét — Hễ đặt nằm xuống là ngủ ngay. Bé cúi hôn nhẹ vào hàng lông mi dài và cứng của Mi Mi nói rất khẽ:

— Ngủ một chút thôi Mi-Mi nhé! Bố sắp ra rồi đấy.

Có tiếng giày và bố xuất hiện ở cửa. Dáng bố cao lớn mập mạp choán gần hết cửa ăn thông phòng ăn và phòng khách. Trên thân thể bố cái bụng bự nhất. Có lần bố mẹ tới trường đón bé đi ăn cơm khách, con Trâm vừa thấy Bố đảng xa đã hỏi bé:

— Bố mà ăn chi mà bụng bự dữ vậy? Tao chắc trong đó có em may.

Bé hỏi bố, Bố cười, hỏi mẹ, mẹ mắng yêu «chó con». Thắc mắc của con Trâm bé vẫn chưa giải đáp nổi. Miệng bố ngậm ống «pip». Hôm nay bố mặc áo «veste» đen và xách chiếc cặp da cũng đen nốt. Chắc bố lại đi dự tiệc (?) Bé muốn lại ôm chân bố nhưng sợ áo quần Bố hư bố mắng chết. Bố ở gần Bé quá nhưng Bé cảm thấy thật xa cách, xa lạ. Sợ bố đi bé bế xốc Mi-Mi dậy chạy lên bên bố nũng nịu:

— Bố ơi! Con muốn nói với bố điều này. Bố khoan đi nhé bố.

Bố đặt chiếc cặp da lên bàn rồi

ngồi xuống sa-lông, Bố không cười với Bé. Bố hỏi:

— Con muốn gì? Thích mua con gấu bông phải không?

Bé lắc đầu:

— Hông phải! Gàn Trung Thu rồi con... muốn...

Bố xách cặp da đứng lên:

— Con muốn bánh dẻo, bánh nướng, đèn con cá chứ gì. Ồ, đừng lo. Mai một bố mua cho.

Bố dợm bước đi, bé hốt hoảng:

— Không phải bố ơi! Con không muốn bố mua những thứ đó. Con muốn bố làm cho con chiếc đèn ông sao cơ.

Bố khẽ chau mày và nói nhanh:

— Không được, bố bận lắm. Mai bố mua cho.

Rồi bố bước nhanh ra cửa. Bé đứng yên tại chỗ một phút, hai phút rồi ba phút... thời gian như ngừng hẳn. Cho tới khi nhìn thấy chiếc xe hơi bóng lộn, sang trọng ra khỏi chiếc cổng sơn xanh Bé ngồi «phịch» xuống ghế và bật khóc.

— Mi-Mi ơi! Có phải Bố không thương Bé hở? Mẹ không thương bé hở? Bé buồn lắm Mi-Mi có biết không?

Nhưng Mi-Mi không biết gì cả. Cái miệng đo đỏ, xinh xinh của nó vẫn cười thật tươi trong khi đôi mắt khép kín. Bé nhìn Búp-Bê Mi-Mi nó không biết buồn như Bé vì nó

không có Bố, có Mẹ. Nó chỉ có bé là «chị» thôi mà Bé cưng nó lắm nên nó cười mãi cũng phải. Cô giáo Bé nói chỉ những đứa không có cha, có mẹ mới khổ. Còn những đứa có đầy đủ cha mẹ đều hạnh phúc, sung sướng cả. Trường hợp bé có đúng chẳng? Bé có bố lẫn mẹ cơ mà sao Bé vẫn khổ, vẫn buồn? Bố con Hạnh đập xích lô, chiều nào rước khách xong cũng lại trường đón nó. Bố con Thiện vui đáo để. Có lần tới nhà nó chơi Bé thấy bố nó công kênh nó trên vai hay làm ngựa cho nó cưỡi. Thấy Bé con nhỏ cười, nắc nẻ, thích thú lắm mà bé cũng thích nữa cơ. Bé thích cái miệng hay cười của bố con Thiện — nhà nó vui quá! Mẹ con Hiền tỉ mỉ khâu cho nó từng chiếc khăn tay, may cho nó cái áo đầm. Nó hay khoe với Bé:

— Má Hiền mới khâu cho Hiền cái khăn này. Nghi xem có chữ H đẹp không? Má Nghi có khâu khăn cho Nghi không?

Mẹ Bé không bao giờ làm việc đó cho Bé cả. Bé muốn áo mới ư? Ra chợ Bến Thành. Bé muốn khăn tay ư? Ra chợ Bến Thành! Bé muốn mũ, giày, vớ... tất cả đều ra chợ Bến Thành, ra Tax. Bé muốn có những cái áo đầm, những chiếc khăn tay thật giản dị, thật tầm thường nhưng do chính tay mẹ khâu, mẹ may lấy. Bé muốn mỗi ngày Bố đi làm về ghé trường đón bé. Tới tới Bé muốn Bố mẹ quây quần ở phòng khách. Bé đọc bài cho Bố dò, mẹ ngồi cạnh may áo. Thật hạnh phúc! Bé thật sung sướng trong tình thương yêu của bố mẹ.

Nhưng bố của bé bận việc ngoài. Bố của bé hay ngậm ống «pip», hay mặc áo sang trọng. Bố của bé không biết cười như bố con Thiện. Bố không biết công kênh, không biết làm ngựa, không biết đùa với Bé. Bé không dám sà vào lòng bố cũng nịu, không dám nhờ tóc bạc cho bố như con Hạnh vẫn làm. Mẹ cũng bận công việc của mẹ, bận tiệc tùng này nọ. Mẹ giao Bé cho Vú nuôi. Cả ngày Bé chỉ lúi thủi bên Vú, chơi với Mi Mi hay con Tô Tô mà thôi.

Hôm qua trong lớp học con Hạnh con Hiền, Con Thiện họp nhau dự

cuộc thi chi đó. Chúng rủ Bé tham dự. Con Thiện bảo :

— Năm nay Trung Thu ba tao hứa làm cho tao đèn kéo quân. Chắc ba tụi bây cũng làm cho tụi bây. Minh thi thử xem ba đứa nào làm đèn đẹp nhất.

Cả bọn đồng ý. Con Hạnh bảo :

— Nhưng con Nghi không được mua đèn đấy. Đèn mua tụi tao nhìn biết liền. Mà mà ăn gian tụi tao loại đèn mà ngay, không thêm chơi với mà nữa.

Bé ghen ngào nhìn lũ bạn mà nói nhỏ :

— Tao không chơi gian. Bố tao biết làm đèn và làm đẹp nữa cơ. Hôm thi tụi bây sẽ biết.

Trước mặt bạn bè Bé nói thế nhưng về tới nhà Bé lo vô cùng. Làm sao đề nói với bố đây? Bố đâu có thì giờ làm đèn cho Bé. Hồi tối Bé có đem chuyện này nói với mẹ, mẹ nạt Bé :

— Con nít chỉ bày đặt lời thôi. Bố đâu biết làm đèn, mà biết bố cũng không có thì giờ làm. Con muốn đèn chơi ra tiệm mua khối gì, làm chi cho mất công.

Nghe mẹ nói Bé không dám năn nỉ thêm. Sáng nay Bé đón Bố về nhờ Bố làm nhưng Bố cũng từ chối. Bé biết sao bây giờ? Chỉ còn ba hôm nữa phải thi với mấy con bạn rồi.

Trưa bố không về ăn cơm. Mẹ ăn vội miếng cơm rồi cũng đi ngay. Nhà chỉ còn mình Bé và Bé vẫn khóc gần một ngày rồi. Vú Tám theo Bé dỗ dành :

— Đừng khóc nữa con, lớn rồi khóc xấu lắm. Thế nào ông cũng mua đèn cho con mà, năm nào chẳng có.

Rồi Vú kể lè :

— Tội nghiệp thằng con của Vú. Nó vừa nhờ người viết thư lên bảo Vú kỳ này về mua cho nó chiếc đèn con cá thật bự nhưng vú làm cho nó đèn ông sao cơ, để tiền đó mua bánh trái cho mấy đứa em nó. Tội nghiệp nó lắm con ơi! nó đi chặn trâu gặp phải mìn mù cả đôi mắt. Vú thương nó quá!

Giọng Vú đầy nước mắt, đau đớn. Bé nghe Vú kể chuyện thằng

Hoàng con của Vú hoài. Giọng Vú kể buồn buồn. Bé rúc đầu vào lòng Vú và ngủ thiếp đi.

Có tiếng ồn ào ở phòng khách rồi tiếng Vú Tám reo to :

— Nghi ơi! đèn của con này. Chu choa con rồng lớn quá, đẹp quá! Ra mà xem Nghi này.

Bé tung chăn nhảy phóc xuống giường và chạy vội lên nhà trên. Bé mở to mắt nhìn chiếc đèn con rồng màu sắc rực rỡ, lộng lẫy. Đèn này bố mua ở tiệm về, không phải của bố làm. Bố ngồi ở sa lông hỏi Bé :

— Con thích không? Bố chọn mãi mới được con rồng này đó. Nếu con thích thêm đèn con Cá, con Thỏ bố sai vú Tám mua cho.

Bé ghen ngào nhìn Bố. Miệng Bố vẫn ngậm ống «pip». Bố vẫn không cười với Bé. Có phải ống «pip» làm Bố không cười được với Bé chăng? Bé giật lấy chiếc đèn trên tay Vú Tám rồi quăng mạnh chiếc đèn xuống đất. Bé hét to trong tiếng khóc :

— Không! không! con không cần chiếc đèn này. Con cần một chiếc đèn do Bố làm cơ. Đèn này tụi nó sẽ không cho con dự thi.

Phản ứng của Bé thật bất ngờ, nhanh chóng. Bố đứng lên ngạc nhiên. Vú Tám mở to mắt nhìn Bé. Mẹ ở phòng ngủ chạy sang hỏi :

«Chuyện gì thế? Nó không ưng chiếc đèn à?» Rất nhanh, Bé nhìn thấy những nét ngạc nhiên trên mặt mọi người. Bé chạy vụt về phòng nằm khóc nức nở.

Thế là Bé ngã bệnh. Hơn một ngày không một hạt cơm, hạt cháo trong bụng. Miệng Bé khô và đắng. Đầu bé nhức nhối, người nóng ran. Trong cơn sốt Bé chập chờn mơ thấy mình mặc chiếc áo đầm hồng, tay cầm chiếc đèn con rồng đến dự thi. Mấy đứa bạn xua đuổi Bé, chúng chê đèn của Bé. Con Hạnh, con Thiện, con Hiền xăn tới đánh bé, chúng xé rách đèn của Bé. Bé vừa khóc vừa bỏ chạy. Rồi Bé nghe hình như có tiếng bố :

— Tôi đòi chiếc đèn con rồng này cho Vú để lấy chiếc đèn ông sao của Vú làm. Vú đem về cho thằng Hoàng chơi.

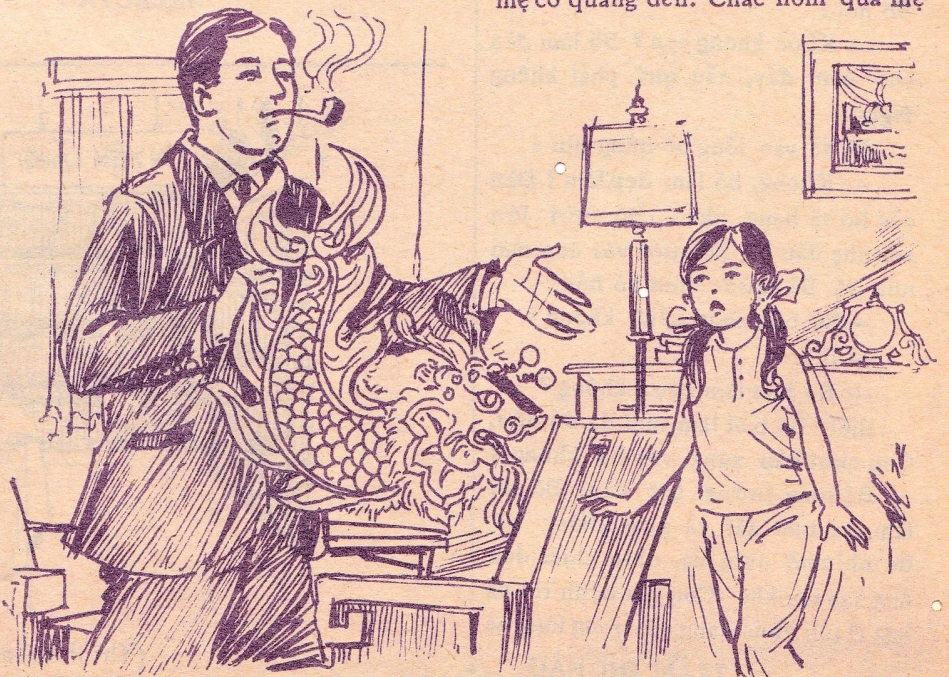
— Nhưng, thưa ông đèn tôi xấu thế này mà... mà...

Bố gât nhẹ :

— Không sao! Nhưng Vú nhỏ nhẻ đừng cho con Nghi biết chuyện này. Vú nói với nó đèn này tôi làm.

Rồi con Thiện, con Hạnh, con Hiền cầm đèn đuổi theo Bé. Bé sợ hãi chạy mau hơn. Bỗng bé vấp phải rễ cây ngã chúi xuống đất. Bé hốt hoảng kêu thét lên.

Bé giựt mình thức giấc rên khe. Mẹ ngồi cạnh đang quạt cho Bé. Mắt mẹ có quầng đen. Chắc hôm qua mẹ

thức canh cho Bé cả đêm. Gương mặt mẹ đượm buồn. Mẹ lo cho con phải không mẹ? Mẹ thương con nhiều lắm phải không mẹ? Còn bố đâu? Bố cũng thương con nhiều lắm phải không mẹ? Con cũng thương Bố, thương mẹ nhiều lắm. Con muốn bố mẹ hỏi con «Nghĩ gì! Con thương bố, thương mẹ bằng chứng nào hở con» Đề con được trả lời «Bằng ông trời», phải không mẹ. Hỏi còn bé con hay nói thế phải không mẹ?

Bé trở mình. Mẹ đặt nhẹ cái quạt xuống giường âu yếm hỏi Bé:

— Con mệt nhiều không? Ráng uống thuốc mau lành bệnh mà đi rước đèn. Bố làm cho con chiếc đèn ông sao này.

Bé mừng rỡ gương ngời lên. Mẹ lại bàn lấy chiếc đèn ông sao đưa cho Bé. Bé cười rạng rỡ nói như trong cơn mơ:

— Bố làm đèn cho con hở mẹ? Bố tài quá! Bố làm đẹp quá! Đèn của bố phải hạng nhất.

Mẹ gạt đầu, mắt mẹ long lanh. Mẹ khóc hở mẹ? không, mẹ mừng thấy con sắp lành bệnh. Mẹ thương con nhiều hở mẹ? Mẹ may áo cho con nghe mẹ. Mẹ thêu khăn cho con nghe mẹ. Mẹ gạt đầu nước mắt chảy dài xuống má nhưng mẹ cười — Bé yêu nụ cười của mẹ quá!

Bố đẩy cửa bước vào. Trên tay bố những gói đồ đựng nho, táo, thêm một con gấu bông thiệt lớn nữa. Bố hỏi:

— Khỏe không con? Bố làm đèn cho con đấy, xấu quá phải không Nghi?

Bé sà vào lòng bố nũng nịu:

— Không, bố làm đẹp lắm! Đèn của bố sẽ hạng nhất. Bố cười lớn xoa nhẹ đầu bé. Bố cười với con mãi nha Bố. Bé ngược nhìn bố hỏi:

— Bố biết công kênh không?

— Biết!

— Bố biết làm ngựa không?

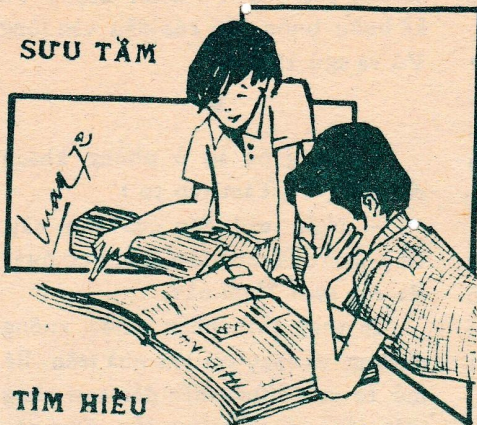
— Biết! Bố biết làm mọi dạ đồ nữa. Con chơi bắn súng với bố không?

Bé sung sướng gạt đầu. Bố tài lắm, bố biết tất cả phải không bố, Bé nhìn bố nhìn mẹ, nhìn chiếc đèn ông sao nói khẽ «Con hết bệnh rồi» và hoa Hạnh Phúc đang nở trong lòng bé

TRẦN THỊ HẬU

thiều nhi/30

SƯU TẦM

TÌM HIỂU

CÂY CỎ CỬ ĐỘNG NGŨ THỨC

Hiện tượng này ai cũng thấy vào lúc hoàng hôn khi màn đêm buông xuống, lá cây xếp lại, đợi mai sáng lại xòe ra.

Nhưng bạn có biết tại sao không?

Cơ nguyên ngủ thức này là do nơi cuống lá có một mô vận động gồm những tế bào có *không bào* khá lớn, màng mỏng; ban ngày mô đó như thường, về đêm bị trương nước mà sinh ra hiện tượng trên. Nếu mô ở trên cuống thì lá cúp xuống; nếu mô ở dưới cuống ta thấy lá xòe ra.

— Rất ít người đủ can đảm để nhìn nhận rằng họ không can đảm tí nào.

SELECTA

CÂY HÚT MÁU

Ở rừng Nicaragua bên Trung-Mỹ có «cây rắn», tên của một loài cây quái gở thường dùng rễ thông vừa tằm xuống đất để hút hết máu các con vật xấu số; nhất là loài khỉ; đến khi hết máu mới nhả ra.

CÂY ĂN THỊT NGƯỜI

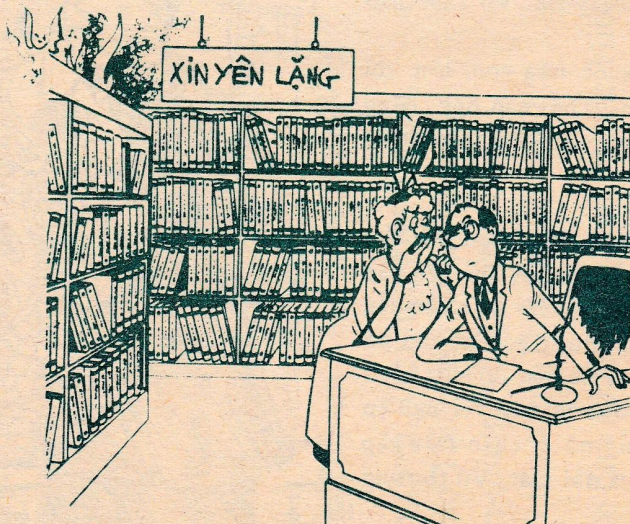
Năm 1878 giáo sư Carl-Lich người Đức chứng kiến cảnh nháy múa tế «cây thần» ở làng Mkodos thuộc miền Đông Nam xứ Madagascar.

«Cây Thần» cao 2m trên ngọn có một bông trắng đường kính độ 1,5m, thân cây có vẩy như trái thơm mang khoảng 8 lá thoi, mỗi lá dài độ 2 đến 3m.

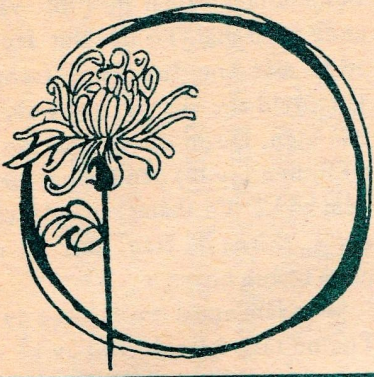
Lễ cứ mỗi năm thổ dân Madagascar đem đến dâng cho «cây thần» một cô gái còn trinh trắng. Khi người tù trưởng khấn vái xong, cô gái được kén chọn ấy sẽ đưa lên ngọn cây, nơi cái bông trắng lớn, sẽ tiết ra một thứ nước làm nàng mê man bất tỉnh, rồi cánh hoa từ từ khép lại, giữa lúc 8 lá dưới rung chuyển từng chập.

Giáo sư người Đức lúc ấy chỉ còn thấy máu của người con gái xấu số nhỏ giọt xuống gốc cây làm món ăn chất lỏng thấm vào lòng đất. Đối với giáo sư đây là một hành động dã man rừng rợn mà ông thấy lần đầu.

NGUYỄN HỮU THANH

— (Thì thào) cháy rồi ông ơi!

THƯƠ' MƠ làm Văn Sĩ

TIỂU THUYẾT HỒI KÝ
NHẬT TIẾN

Viết riêng cho các em Thiếu Nhi yêu
thích sáng tác văn chương.

(tiếp theo)

Đối với toàn thể bọn học trò chúng tôi, ông gác trường là một nhân vật đáng ghét. Hầu như chưa bao giờ chúng tôi thấy ông ta nhìn lên được một nụ cười. Về mặt lúc nào cũng lạnh lẽo như băng, cặp môi mỏng dính thường xuyên mím lại, đôi mắt thì tráo trưng, như sẵn sàng gây gỗ với bất cứ đứa nào học trò nào lai vãng tới gần. Hai giờ chiều trống đánh vào lớp, hai giờ 5 phút, công trường khóa kín, công việc đó ông ta đã làm như một cái máy tính vì không biết mệt mỏi, không biết sai lệch. Bọn tôi hận ông ta vô cùng vì cái bản tính tôn trọng nguyên tắc bất di bất dịch đó. Đã nhiều lần trong năm học, tôi đến trễ chỉ chừng vài giây. Tôi đã trông thấy ông ta đang từ từ đẩy hai cánh cổng gỗ với vòng xích cầm trên tay. Một tay tôi ôm cặp, một tay tôi xốc quần, tôi chạy chối chệt, cố nhìn thờ ờ lên:

— Chờ cháu với, chờ cháu với

Nhưng như một khối đá vô tri, lão già phải gió ấy đã không thềm ngang đầu lên, không thềm chậm tay lại, và vừa đúng lúc tôi nhào tới với quần áo lếch thếch tả tơi, mồ hôi nhễ nhại thì cũng vừa vịn nghe được tiếng khóa kêu một tiếng tách khô

khan móc trên vòng xích. Qua song cửa lão nhìn tôi bằng ánh mắt ngạo nghệ. Hẳn trong bụng lão mừng lắm đấy vì đã thắng được thằng nhãi trong một cuộc đua ngắn ngủi và bất ngờ. Rồi lão quay đi, bước chân chậm chạp, những vệt nắng xuyên qua mái lác lốm đốm trên lưng áo bạc màu. Tôi ở lại đằng sau một lử cò bợ với vẻ mặt tái mét, và cơn tức trào lên ứ đầy ở cổ họng khiến nước mắt muốn ứa ra ở hai bờ mi.

Bọn bạn bè trong lớp của tôi hầu như đứa nào cũng được «soi» môn đôn chạy đua đó. Tất nhiên chúng nó lại trả đũa lại bằng đủ trò độc địa khác.

Thù oán, oan khiên càng ngày càng chồng chất, thật không có phương cách gì có thể san bằng đi cho được.

Riêng đối với Hòa thì mỗi thù của hắn đối với ông lão còn sâu đậm hơn. Tôi còn nhớ một hôm Hòa suýt trễ học, nên không kịp ra cầu tiêu trước khi xếp hàng vào lớp. Giờ học hôm ấy lại có mấy đứa không thuộc bài làm thầy Quỳnh giận dữ hơn bao giờ hết. Vì lẽ ấy Hòa không dám hó hé viện cớ này cớ nọ để chạy đi phun vòi rỗng. Hắn ta ám ách suốt giờ học. Đến lúc ra chơi, cầu tiêu khách đông quá, đứng vòng trong vòng ngoài. Hòa chen vô không kịp, đành vất vòi rỗng ngay ở góc bàng cuối sân. Xui xẻo

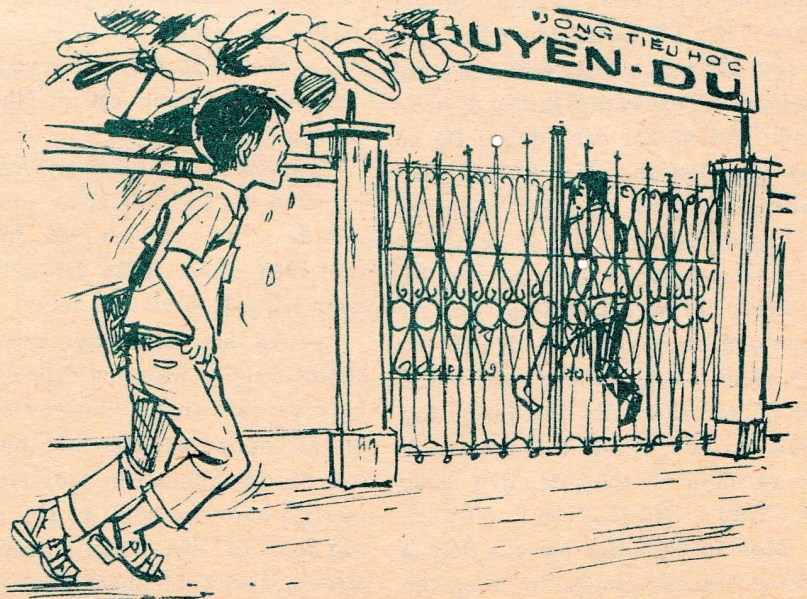
cho hắn là ông gác trường lúi húi mài dao ở đằng sau phòng ten nước gần đó. Nên vào đúng lúc sơ cứu hòa hoạt động mạnh mẽ nhất thì Hòa bị ông ta lén lại gần khện cho một roi vào mông quần đít. Hòa tá hỏa vừa ôm vòi rỗng vừa chạy. Nước ấm vung tán tàn, văng bên này, vầy bên kia, xối nguyên một bên ống quần của Hòa ướt như chuột lột. Hòa căm vộ ấy vô cùng, nên lý do thật dễ hiểu khi bài phiếm luận đầu tiên ở tờ báo ra mắt, kể «sâu mọt» trong làng thiếu nhi đầu tiên bị kiểm bấu của Hòa hạ xuống là ông lão gác trường. Tôi không nhớ Hòa đã viết những gì đề mạt sát kể sâu mọt ấy, nhưng Hòa đã kết bằng đoạn thơ lục bát sau đây mà sau này bọn tôi đều truyền tụng.

Bài thơ mở đầu bằng một câu cú rích : «Người đời sau mới có thơ rằng.» và thơ ấy như sau :

Trần gian có một không hai,
Da sành, mặt sứa, đôi tai bú rù (1)
Răng hô, mũi vọ, lưng gù
Chân tay lẻo khoèo mắt mù thấy ai
Nho phong, nghĩa khí ở đời
Tam tông, tứ đức (!) ôi thôi biết gì

Sinh ra nào để làm chi
Cơm thiêng một nhát chặt đi cho rời.
Hạ địch thú bằng bài thơ ấy, Hòa đắc ý lắm. Hắn đem đọc cho mấy tên

(1) Bú rù là một loại khí nhỏ.

Bọn bạn bè trong lớp của tôi hầu như đứa nào cũng được «soi» môn đôn chạy đua đó.

khác nghe. Một đứa trong bọn óe lên «Bú rừ ! Bú rừ !». Thế là cụ gác trường được trao tặng cái danh hiệu mỹ miều Bú rừ kể từ đó. Nhưng con đường nghệ thuật lắm chông gai.

Trong trường văn, trần bút không phải cứ vung «kiếm báu» lên chém thiên hạ rồi ngồi cười hả hê. Nhiều khi phù thủy không cao tay ấ, thì lũ âm binh lại quay về phản phúc chính mình. Hòa đã học được bài học kinh nghiệm đó ở ngay những bước dò dẫm khởi đầu. Số là khi bài thơ ngắn của Hòa vừa được truyền đọc, và Hòa đang hiu hiu tự mãn vì «đường gươm trác tuyệt» của mình, thì đúng một cái có chuyện động trời xảy ra ở lớp nhì phòng dưới. Một anh học trò vô danh nào đó, chắc là hận thầy giáo dữ dòn (hắn cũng tương đương với mối hận của Hòa với ông gác) nên một hôm đã lên vô lớp sớm dùng phấn trắng viết lên bảng một chữ tờ bố :

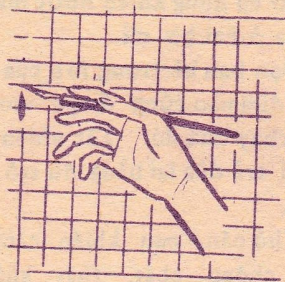
THẦY H. rồi hai chấm xuống giòng chép hai câu thơ :

*Trần ai có một không hai
Da sành, mặt sứa đôi tai bú rừ !*

Ôi trời đất ơi ! Có lẽ khi trời sập thì chắc cũng không thể nào nào loạn hơn là lúc thầy H. bước vô lớp đọc được trên bảng đen những hàng chữ ấy. Thầy là người nổi tiếng vừa thâm, vừa nghiêm khắc. Bọn lớp nhì kể rằng hình cụ của thầy thường có ba món ăn chơi : món «trao đổi văn nghệ» áp dụng khi trong lớp có hai đứa cãi lộn với nhau. Thầy bắt cả hai lên trình diện trước «khán giả». Thầy giới thiệu với mọi người là thầy mới mượn ở vườn Bách Thú về hai con bú rừ. Bú rừ hay đánh lộn nhau lắm. Rồi thầy bắt hai đứa đóng vai bú rừ tát nhau cho mọi người coi chơi. Được xem màn kịch bất ngờ ấy, cả bọn trước còn bỏ ra cười. Nhưng đến khi hai đứa tát nhau đến sưng vù cả má lên thì cả lớp xanh mặt lại. Tiếng cười trước ròn rã, sau thưa dần rồi im phăng phắc, chỉ còn có mỗi một âm thanh sắc và nhọn của thầy đều đều vang lên : Nửa ! · Nửa !.. Nửa !.. Nửa !..

Món ăn chơi thứ hai của thầy là món «trồng cây chuối» áp dụng cho những đứa không thuộc bài. Nạn nhân bị gọi lên bảng, xây lưng vô

tường, rồi biểu diễn một màn chông dít lên. 2 chân ghéch lên tường đầu chúc xuống, dưới đất để quyền vô bài học, và ở tư thế đó mà ôn bài cho đến khi thuộc ! Thường thì chẳng bao giờ tụi trẻ có thể thi hành được đúng như lệnh của của thầy ra cả. Tường thì trơn, lúc chúc đầu xuống máu dồn xuống mặt nặng như dưới lớp da có dằm chì,

nên phải đánh vật với cái tường suốt buổi, lâu lâu lại té cái «huých», té xong lại phải lóp ngóp bò lên làm lại. Họ hàng nhà lười rất sợ cái món ăn kỳ dị, quái ác mà chỉ có thầy H. thâm trầm mới nghĩ ra nổi.

Món thứ ba của thầy, tụi lớp nhì gọi là món «đội đèn» áp dụng cho những tội nhân nói chuyện trong lớp, không nghe giảng bài, bắt nhắc lại lời giảng mà không nhắc được, hay đọc truyện trong lớp v.v... Nạn nhân bị kêu lên bảng, co một chân lên như kiêu cò bọ, người đứng thẳng tắp quyền vô đem đội trên đầu, cầm được đánh rơi. Mỗi lần quyền vô rơi xuống là thầy lại tiến tới xoắn tai một vòng, giật đi giật lại ba bốn cái với lời chỉ chiết :

— Ăn hại hả. Đội quyền vô không xong thì học hành cái gì. Nhặt lên đội lại.

Tất nhiên là cái màn rơi vô phải tái diễn vì có thánh sống mới đội đèn được như vậy mà chỉ đứng có một cẳng chân. Thầy lại tiến tới, xoắn tai, giật đi giật lại nói :

— Ăn hại hả... Đội quyền vô không xong — Một ông thầy nghiêm khắc và thâm hiểm như vậy mà lại bị gán cho hai câu thơ bất hủ như trên thì thật không còn trời đất nào nữa. Cả buổi học hôm ấy lớp nhì B nào loạn cả lên. Thầy không bắt được quả tang thủ phạm nên hành cả lớp và đe dọa sẽ còn điều tra trong suốt một năm học. Tin ấy đến tại

bọn tôi làm cả hai đứa tôi và Hòa cùng xanh mặt. Tờ báo Bút Học Trò số ra mắt đang lưu hành trong lớp lập tức được thu hồi ngay về, đem dấu biển. Được cái cả bọn lớp nhất sợ bị liên lụy lây nên không đứa nào dám hó hé. Cả tháng sau nghe chừng êm ả, chừng đó Hòa mới lại mạnh mẽ huỳnh hoang :

— Năm ngoái tớ học ông ấy rồi. Tụi nó tặng hai câu thơ ấy kể cũng đáng !

CHƯƠNG HAI

Tờ báo của chúng tôi thấm thoát đã ra được đến số 5. Kiểm điểm lại thành tích hoạt động thì tôi đã viết được sáu bài thơ, ba truyện ngắn, và một lô chuyện chọc cười trong lớp. Hòa cũng say mê không kém. Sách vở của hắn hồi này lép hẳn đi vì hắn chuyên xé ở giữa để lấy giấy làm bản thảo làm thơ chọc cười và viết truyện kiếm hiệp. Hậu quả chung cho cả hai là trong bảng xếp hạng đang từ trên 10 tụt xuống dưới 40. Hôm cuối tháng xin chữ ký của gia đình, tôi bị ông cụ xỉ và cho một tể tối mắt tối mũi. Còn Hòa hình như bị nặng hơn. Hắn không nói ra, nhưng ít lắm cũng bị nọc nằm ra giường lãnh năm thanh củi. (còn nữa)

TẾT CỦA THIẾU NHI

(tiếp theo trang 21)

Đó là chuyện người lớn.

Nhưng Tanabata còn có tầm quan trọng là một ngày Tết cốt yếu trong năm, cho nên vào dịp này, nhiều địa phương ở nước Nhật vẫn tổ chức linh đình, cờ hoa đủ màu lợp kín cả một vùng. Khung cảnh nhộn nhịp, huy hoàng đó dĩ nhiên rất thích hợp và hấp dẫn tuổi thơ.

Hơn nữa, các cậu các cô, cũng hằng có một phần chủ động trong ngày tế Tanabata vui chơi và cầu xin Ngưu Lang, Chức Nữ cho được mãn nguyện những điều hằng mong đợi. Có lẽ vợ chồng Ngâu đã từng trải đau khổ, thì phải biết cách giúp bạn trẻ tìm hạnh phúc.

Đặng Linh (Sưu Tầm)

HỘP THƯ

(tiếp theo)

Em Hạnh Quỳnh, Saigon: Bột bánh khảo là bột bánh in, mua ở đường Lê Thánh Tôn SG, tiệm ngó qua cửa Bắc chợ đó em. Nhiều người có tinh thần trọng nam khinh nữ, đừng buồn em ạ. Rán chiều ba má để báo hiếu, kéo tới khi ba má qua đời lại ân hận em nhé.

Em Thu Nga, Saigon: Em chờ làm đợt thẻ mới năm 73 hãy gửi hình và phiếu về. Nếu quá hạn thì em có thể trả sách vào buổi sáng ngày thường, nhưng không mượn sách được. Nhân viên coi thư viện là các anh chị trong GĐTN vì thiện chí đến làm giúp chúng ta, không thể đòi các anh chị đó đi làm ngày thường được em ạ.

Em Nguyễn hữu Thân, Biao: Chú bé giỏi quá, biết dây cò, lại biết đi chợ nữa, đáng được huy chương chàm chỉ rồi. Vẽ bằng mực đen gì cũng được, Pilot, Parker v.v..., khỏi cần phải mực Tàu em nhé.

Em Ca Dao Saigon: Chị rất vui khi đọc thư em. Chị mong tất cả các em đều được sung sướng mà khen ba má như em. Em được thương để dành cho đặc ân đấy. Ước gì mọi gia đình đều là thiên đường của tuổi thơ như gia đình em. Chị tin tưởng rằng được thừa hưởng những đức tính tốt của ba má và em đã qua một thời thơ ấu đầy yêu thương và tươi mát như vậy, chắc chắn sau này em sẽ là một công dân tốt của quốc gia em ạ.

Các em: Duyệt Lạc, Mỹ Tho — Đan Hạ, Biên Hòa — Ngọc Liên, Saigon — Hàn ngọc Diễm Thúy, Gia Định — Đặng văn Dũng, Saigon — Lý lan Châu, Saigon — Đỗ chơn Khanh, Gia Định — Nguyễn hiền Sĩ, Vĩnh Long — Ngô công Quỳnh, Biên Hòa — Trương dương Thái, Gò Công — Lê thành Rô, Chương Thiện — Ngô huy Hòa, Tuy Hòa — Lê quang Phước, Gia Định : Chúc các em được vui vẻ và bằng lòng coi chị trả lời trong khu đại đoàn kết này.

NHÂN TIN CHUNG TẤT CẢ CÁC EM

1— Có một số em gửi phiếu lý lịch mà không kèm hình, nên tòa soạn không thể làm thẻ gia đình được. Vậy những em thiếu hình vui lòng gửi 2 hình kèm phiếu lý lịch về (phiếu cũ bất hợp lệ đã loại bỏ) sau lưng mỗi hình nhớ ghi tên.

2— Gửi bài về tòa soạn, các em viết trên một mặt giấy và bỏ chung cả vào bao thư dán 10đ tem (bao thư có thể đựng tới 10 trang giấy).

3— Nếu trả tiền mua báo bằng tem, xin các em bỏ trong bao thư. Đừng dán cả ở ngoài bì, sẽ bị đóng dấu, và tem trở thành vô dụng các em nhớ dùm nghe.

Thương mến tất cả các em
Chị Đ.P.K.

Bài nhận được từ ngày 4-9-72 đến ngày 9-9-72 của các em:

Tạ lệ Vân, Đặng sử Nghĩa, Vân Nga, Triều Vũ, Đỗ thị Hạnh, Thảo Còm, Cẩm Chương, Ka bình Phương, Nguyễn văn Cà Lơ, Trần anh Dũng, Mây mùa Hạ, Dạ linh Tuyền, Nguyễn thủy Trầm Hương, Phạm hữu Trí, Đặng kỳ Nha, Nguyễn hữu Thành, Phương minh Tuấn, Dương thế Thuật, Phạm thị Bích Châu, Minh Chánh, Ngọc Lan, Xinh Xinh, Lê Trung, Tô thị Trang, Hoài viễn Linh, Nguyễn thị Ngọc Mai, MTCP, Thiên Thư, Mai thủy Cẩm Phú, Diệu Anh, Vũ hoàng Nam Giao, Ng như Hiền, Bi Bi, Trần ngọc Châu, Hoa Niên, Anh Nhơn, Huỳnh ngọc Trúc, Hương Cúc, Trần thị Tàu Hương, Nguyễn kim Lập, Trương Bông, Tr thị Sen, Trương thị Cúc, Hồ nguyệt Cẩm, Ai Diên Thủy Trang, Lê chí Thành, Nguyễn ái Nhân, Nguyễn vũ Thanh Khuê, Ngô thị Thanh Khuê, Ngô thị Hoàng Phấn, Uyên thủy Phương, Hàn ngọc Diễm Thúy, Nhất Hưng, Tri Tri, Lê Duy, Nguyễn thị Thiên Nga, Nguyễn hữu Trọng, N-A-Minh, Dương thanh Minh, Liên Sơn, Nguyễn phước Lộc, L.T.T Minh, Sao Sáng, Phiêu Ly, Hoàng thủy Như, Mây mùa Thu, Đặng khánh Toàn, Quế Em, Thi Thi, Nguyễn Toàn Nghĩa, Mừng Hoang Vu, Nguyễn ngọc Duy, Cao minh Trí, Đức Sinh, Lương mỹ Trang, Đỗ chí Thiện, Tô kim Ngọc, Hiền, Lê H. Tri, Khiết, Châu, Tri, Vũ đức Dũng, Anh Đào.

BÀI DỰ THI SÁNG TÁC ĐỢT II

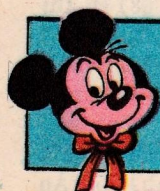
(tiếp theo)

51) Nhớ về kỷ niệm (Lý lệ Thu) 51) Một kỷ niệm (Nghiêm xuân Vinh) 53) Sầu phượng nở (Thương Hạ) 54) Tôi học nội trú (Tuấn Phương) 55) Một kỷ niệm (Kiến Hòa) 56) Học trò trường làng (Anh Thư) 57) Xa cách bạn rồi (Lý hồng Đức) 58) Tình bạn (Phong Dao) 59) Một ngày quay Ronéo (Triều Vũ) 60) Đón đầu (Thanh Vân) 61) Kỷ niệm làm báo (Trần Châu) 62) Kỷ niệm một mùa hè (Hoa linh Vũ) 63) Từ long con chó (Thanh Vân) 64) Lời cho người đã chết (Lê thị Hoàng Liên) 65) Những con mắt (Nguyễn đình Diễm) 66) Em... thủng (Trần Anh) 67) Kỷ

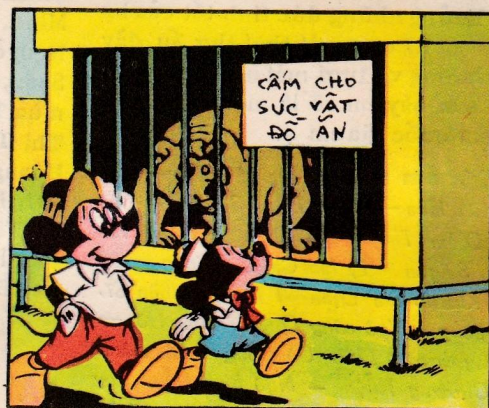
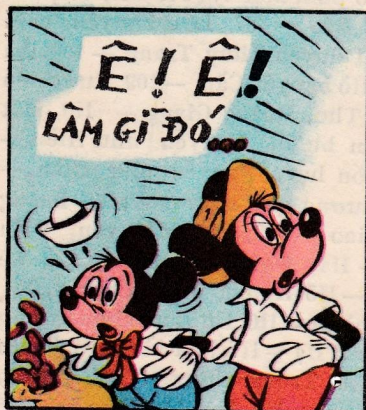
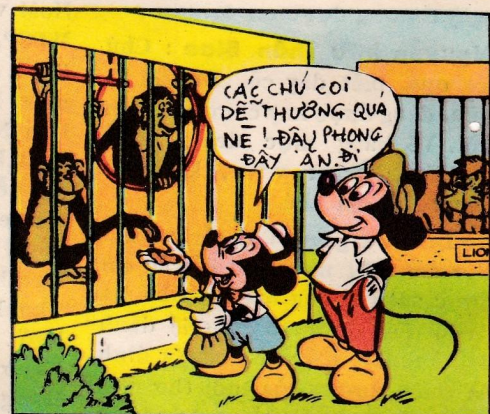
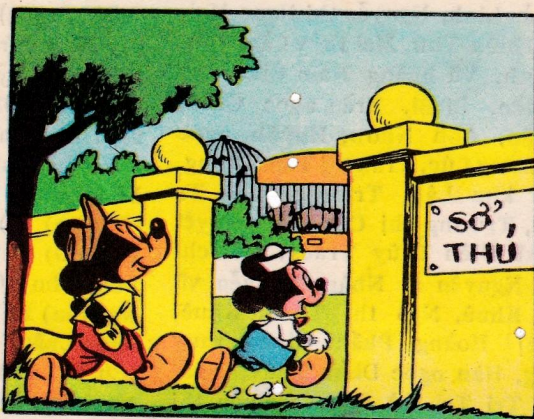
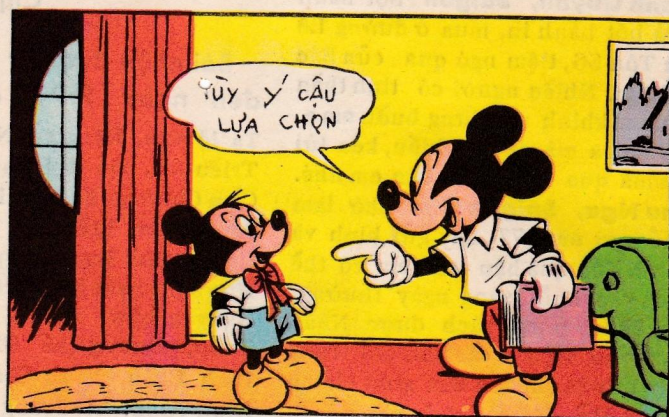
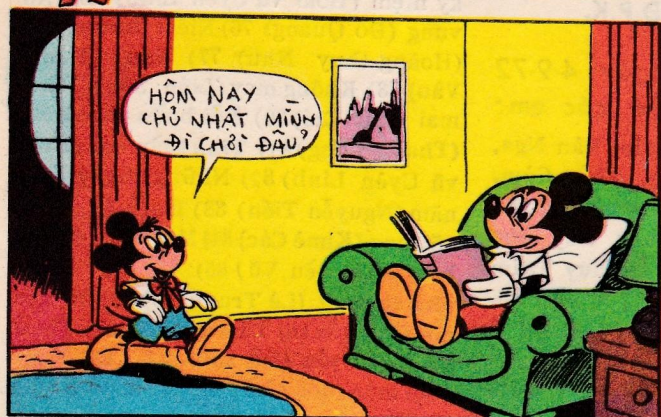
niệm học (Chương Hoàng) 68) Đi thi (Min) 69) Giã từ dấu yêu (Nhã An) 70) Báo Trung thu (Linh Trung) 71) Ngủ một năm nào (Thanh Vân) 72) Tuổi nhỏ (Mai kim Cúc) 73) Hoa cho bạn (Trương thị Sen) 74) Một buổi học, một kỷ niệm (Hoài vũ Uyên Linh) 75) Ăn vụng (Đỗ Quang) 76) Niềm thương yêu (Hoàng thủy Như) 77) Run (Thanh Vân) 78) Không may (Liên Sơn) 79) Ở mai (Lục Chi) 80) Nỗi buồn tháng Hạ (Thanh Long) 81) Tình thầy trò (Hoài vũ Uyên Linh) 82) Những ngày cuối năm (Nguyễn Tiến) 83) Thuở ấy... học vỡ lòng (Khuê Các) 84) Một ngày đi bán báo lớp (Triều Vũ) 85) Vết mực loang nhớ thương (Lê Trung) 86) Dưới gốc me (Nguyễn thị Thanh Liêm) 87) Thuở ấy... dấu yêu (Đỗ xuân Hội) 88) Ngày cuối mùa tuổi nhỏ (Đặng ngọc Khoa) 89) Kỷ niệm năm tiểu học (Ái diên Thủy Trang) 90) Giúp đỡ cho nhau (Lý hồng Đức) 91) Trường cũ (Huy Dũng) 92) Kỷ niệm cuối năm (Nguyễn văn Châu) 93) Hoài tưởng (Thiên Nhi) 94) Tình bạn (Đặng thanh Bạch) 95) Hồi hận (Nhật Linh) 96) Kỷ niệm của bé (Em bé) 97) Trường cũ (Trần hữu Nghiêm) 98) Buổi học cuối niên (Hồng Đức) 99) Những kỷ niệm học trò (Võ hồng Thu) 100) Cuộc đại chiến (Phương Nguyễn) 101) Còn đâu thuở đó (Trần ngọc Châu) 102) Lời cuối cây Phượng (Bu Bu) 103) Trận chiến nội tâm (Duy Văn) 104) Lòng mẹ (Mặc thủy Dung) 105) Giờ phút biệt ly (Tri Tri) 106) Mất số, Ba Bé — 107) Lời khuyên cuối năm, Ái duyên Thủy Trang — 108) Ăn vụng, Hồ nguyệt Cẩm — 109) Rước đèn Trung Thu, Hoàng Giang — 110, Một kỷ niệm buồn, Nguyễn như Hiền — 111, Trốn học, Nguyễn như Hiền — 112, Thương quá ngày xưa, Vũ hoàng Nam Giao — 113, Bạn dấu yêu, Diệu Anh — 114, Ngày xưa mẫu giáo, Lê Trung — 115, Khung trời mến yêu, Ng. hữu Thành — 116, Dưới mái học đường Mây mùa Hạ — 117, Một lần zéro, Triều Vũ — 118, Trong như mắt nai, Lương mỹ Trang — 119, Kỷ niệm học trò, Đỗ chí Thiện — 120, Ngày vui, Lương mỹ Trang — 121, Ngày khai trường, Ng. toàn Nghĩa — 122, Mấy dòng lưu bút, Ng. Toàn Nghĩa — 123, Tuổi học trò, Thi Thi — 124, Chiếc hoa cài tóc, Mây mùa Thu — 125, Nhật ký viết cho Trang, Hoàng Thủy Như

ĐÍNH CHÁNH

Trong trang 2 số này, mục «thắc mắc của em», ở cột 3 hàng 8 xin các em đọc «khai giá cho món hàng» thay vì cho «mướn hàng» như đã in.

tấm lòng vàng của MICKEY

© 1970. — Walt Disney Productions.

